

DE

DELAVSKA ENOTNOST

9. JANUARJA 1971 — ŠT. 1 — L. XXVIII

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

Sindikati: po bližnjici

Slovenski sindikati so proti linearni zamrznitvi osebnih dohodkov in zato poudarjajo potrebo, da čimprej sprejmemo zakon o samoupravnem sporazumu in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodkov in osebnih dohodkov

Po večmesečnih razpravah v sindikatih je predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije nekaj dni pred koncem minulega leta sprejelo osnutek zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov in pred tem izoblikovalo tudi številne predloge za njegovo dopolnitev. Če bo izvršni svet kot predlagatelj osnutka predloge sindikatov upošteval in jih vnesel v zakon-

Razprava o osnutku zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov ni bila edina točka

ske besedilo, bo predsedstvo soglašalo, naj se osnutek zakona smatra kot predlog zakona, ki bi ga skupščina SR Slovenije sprejela po skrajšanem postopku. Če pa bo predlog zakona bistveno odstopal od politike sindikatov do usmerjanja dohodka in osebnih dohodkov, bo o njem razpravljali še plenum republiškega sveta in odločil, pri katerih stališčih sindikati vztrajajo, da morajo priti v zakon.

dnevnega reda zadnje seje predsedstva RS ZSS 25. decembra lani. Vendar zaradi obsežnosti te tematike niti o tej točki ni mogoče celovito spregovoriti. V uvodnih mislih je podpredsednik RS ZSS in predsednik komisije RS ZSS za ekonomske odnose in ekonomsko politiko JOŽE GLOBACNIK povzel dosedanja prizadevanja sindikatov, da se končno urede problemi v delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Poudaril je, da smo na II. konferenci sindikatov Slovenije junija lani rekli: „Zavzemamo se za pospešeno dejavnost pri razvijanju samoupravnih in družbenih dogovorov ter pri določanju take politike v delovnih organizacijah, da bi se

osebni dohodki resnično gibali skladno z rezultati gospodarjenja.“ O pravilnosti takega stališča nas prepričujejo gospodarska gibanja v zadnjem času in z njimi vred tudi gibanja osebnih dohodkov ter obsega splošne porabe. Izplačila osebnih dohodkov so se povečala v lanskem oktobru in v primerjavi z lanskim septembrom za 12% — predvsem kot posledica egoizma tistih, ki so denar za povišanje osebnih dohodkov imeli kje vzeti — in to neposredno po uvedbi znanih stabilizacijskih ukrepov.

Slovenski sindikati so proti linearni zamrznitvi osebnih dohodkov, ker bi tak ukrep prizadel (Nadaljevanje na 3. strani)

V INDUSTRIJI ZA, VENDAR S PRIPOMBAMI

Predsedstvo RO sindikata delavcev industrije in rudarstva o osnutku zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov

Tik pred novim letom je predsedstvo Republiškega odbora Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije obravnavalo osnutek zakona o samoupravnem sporazumevanju in o družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje. Kot osnova za razpravo so članom predsedstva služili sklepi in stališča, ki jih je neposredno pred tem izoblikovalo do osnutka zakona predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije skupno s komisijo sveta za družbeno-ekonomske odnose. Naj kar takoj tudi pripomnimo, da so v industriji podprli večino stališč republiškega sindikalnega sveta, čeprav so ob tem izoblikovali tudi nekatera nasprotna, ki jih nameravajo v javni razpravi zagovarjati in dokazati njihovo upravičenost.

Razpravo na seji predsedstva republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva lahko strnemo v nekaj točk. Kot izhodiščno ugotovitev pa je vsekakor treba povzeti nekajkrat jasno izra-

ženo misel, da je treba videti pomen zakona predvsem v tem, da se dogovorimo in izrečemo za takšna merila, ki bodo zagotavljala zlasti to, „da so razlike med osebnimi dohodki delavcev istih ali sorodnih poklicnih skupin, zaposlenih pri enakih ali sorodnih delih, predvsem odraz razlik v delovni storilnosti in v delovnih pogojih; da delovni ljudje v organizacijah združenega dela lahko po enotnih in usklajenih vidikih presojajo uspehe svojega dela in gospodarjenja“. Tako torej predloženi osnutek zakona nima in ne more imeti pretenzij, da bi urejal razlike v (Nadaljevanje na 4. strani)

Na trasi prve slovenske hitre ceste

Foto: A. Agnič

V OKVIRU

Ni še striptiz, če tisti, ki je slekel uniformo, odklanja konfekcijo

Čeprav se bo zdela komu misel iz naslova neumna, se mi zdi, da bo za ta primer kar pravišnja. Si bom prizadeval to tudi dokazati...

Ob novem letu se je vse skupaj zapletlo. S tem, da je zvezni izvršni svet predlagal, skupščina pa po hitrem postopku sprejela zvezni zakon o limitiranju porasta osebnih dohodkov v letošnjem letu in za prve štiri mesece v višini 11% nad lansko poprečje. Ta ukrep pa je v javnosti zbudil številne in največkrat med seboj močno nasprotujoče si poglede.

In bodimo odkriti: največje je presenečenje zavoljo sindikatov:

medtem ko je svet ZSJ energično nasprotoval sprejemu takega zakona, ga je svet Zveze sindikatov Slovenije podprl.

No, pa imamo prepričanje v lastni hiši!

Takšna je večina komentarjev v javnosti. Tudi kanec zamere je kdaj pa kdaj občutili.

Pa naj bo še meni dovoljeno vprašanje. Je res nujno, da bi morala Svet ZSJ in republiški sindikalni svet enako misliti?

Sporni zvezni zakon je za 4 mesece zamrznil porast osebnih dohodkov na stopnji 11% preseganja lanskega poprečja. Zakon pa ne pravi, da naj bi povsod do aprila zvišali osebne dohodke za

11%, temveč govori o tem, naj leti naraščajo v skladu s produktivnostjo. Ukrep je začasen — velja samo do aprila. Tudi ni linearen, saj se po tem zakonu gibljejo osebni dohodki zelo različno. Zakon linearno zadené samo tiste organizacije, ki so že leta 1969 imele osebne dohodke za 25% nad republiškim poprečjem in ki so tudi v minulem letu povečevale osebne dohodke za več, kot je znašalo splošno povečanje v republiki. In na vse to zakon dovoljuje še novih 11%. Skratka, šele tista organizacija, ki bi letos — velja za Slovenijo! — za dobrih 50% preseгла poprečni osebni dohodek v repub-

liki iz leta 1969, bi jo zadel moč zakona! V skrajni posledici je torej namen zakona preprečiti le skrajnosti.

S tega stališča zakon ni v nasprotju s stališči slovenskih sindikatov. Zakon tudi ne more zaviralno vplivati na sprejem republiškega zakona o samoupravnem sporazumevanju in o družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje in delitev dohodka in osebnih dohodkov — zanesljivo pa ga lahko pospeši! Po vrhu vsega se je več kot 60% s posebno anketo zajetih članov Zveze sindikatov Slovenije izreklo za zamrznitev osebnih dohodkov, samo 7% pa jih je zavnilo tak ukrep!

Upošteva vse to — bržčas tudi ni razloga da bi v Sloveniji nasprotovali zakonu, o kakršnem je govora.

Seveda so zadeve kaj lahko bistveno drugačne z zveznega aspekta. Zanesljivo pa je hkrati tudi to, da za pravilnost stališč ni odločilno, ali so zvezna ali republiška ali kakršna pač že so!

In prav zavoljo tega je po mojem odveč vsako negotovanje, namigovanje, presenečenost in zamera.

... Zato sodim, da tistemu, ki je slekel uniformo in odklanja konfekcijo, še ne kaže očitati striptiza.

BOJAN SAMARIN

NA LINIJI
323-554

KOPER

Obalni sindikalni svet je tudi ob letošnjih novoletnih praznikih podelil denarne pomoči članom sindikata. Rešili so 73 prošelj v skupnem znesku 18.572 dinarjev, ki so jih dobili nezaposleni ali pa člani sindikata v težkih materialnih razmerah. Podatke je obalni sindikalni svet dobil od socialnih služb občin Izola, Koper in Piran, Komunalnega zavoda za zaposlovanje in Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje.

K. C.

CELJE

Na zadnji seji v letu 1970 se je v Ljubljani sestal medobčinski odbor sindikata delavcev gradbene dejavnosti celjske regije. Razpravljali so o osebnih dohodkih in terenskih dodatkih v letu 1971 in sprejeli program dela za letošnje leto. Še posebej so se dotaknili ocene občnih zborov v sindikalnih organizacijah.

M. B.

PTUJ

Na zadnji razširjeni seji plenuma občinskega sindikalnega sveta ob koncu minulega leta so sprejeli sklep o izdajanju „Glasila ptujskih sindikatov“. Glasilo bo izhajalo po potrebi, glede na probleme, delo in naloge osnovnih sindikalnih organizacij in občinskih sindikalnih organov, vendar najmanj enkrat mesečno. Plenum je tudi imenoval uredniški odbor, ki ga sestavljajo: Feliks Bagar, Franc Fideršek in Stanko Lepej.

V teh dneh je že izšla prva številka „Glasila ptujskih sindikatov“.

RUŠE

V Tovarni dušika v Rušah si prizadevajo, da bi v letošnjem letu zagotovili minimalni osebni dohodek 800 dinarjev mesečno. Sindikalna organizacija v tovarni sodi, da jim bo to tudi uspelo, saj že ob koncu minulega leta ni bilo več člana delovne skupnosti, ki bi v poprečju prejemal manj kot 700 dinarjev mesečno. Le 2% ali manj kot 30 delavcev je v minulem letu doseglo poprečne osebne dohodke, ki so nižji od 800 dinarjev.

D. P.

ORMOŽ

Uspel dogovor

Več kot 60 delavcev z območja ormoške občine, ki so začasno zaposleni v tujini in so novoletne praznike preživeli pri svojih v domovini, se je udeležilo razgovora, ki ga je posebej zanje pred novim letom pripravil ObSS Ormož skupaj z drugimi družbeno-političnimi organizacijami in občinsko skupščino.

Na razgovoru so še zlasti obravnavali pereče probleme, ki se porajajo v zvezi z zaposlovanjem v tujini. Tako so delavci imeli možnost, da spoznajo in tudi razrešijo vprašanja, ki jih v zvezi s tem težijo. Razgovora so se namreč udeležili tudi predstavniki zavoda za socialno zavarovanje, zavoda za zaposlovanje, banke in še nekaterih drugih ustanov, ki so izčrpno odgovarjali na vprašanja delavcev.

Delavci z območja ormoške občine, ki so trenutno zaposleni v tujini, so pozdravili to pobudo sindikatov in hkrati izrazili željo, da bi do podobnih razgovorov prišlo tudi v prihodnje. Povedali so, da zdaj pri njih izginja občutek, da so nekako pozabljeni in zapostavljeni, veseli jih, da zdaj nanje bolj mislimo tudi v domovini.

-mi

RAVNE NA KOROŠKEM

Kritična ocena dela

Tudi v Meziški dolini so v polnem teku občni zbori osnovnih organizacij sindikata. Na njih kritično ocenjujejo opravljeno delo v zadnjih dveh letih, obenem pa sprejemajo izhodišča za sestavo delovnih načrtov za prihodnje, upoštevaje pri tem zlasti izhodišča ki jih vsebuje dokument „Politični cilji in naloge slovenskih sindikatov“.

Občni zbori osnovnih organizacij sindikata so torej na področju OSS Ravne na Koroškem pregled sklepov in stališč ter sprejetih programskih nalog. Pri tem skušajo člani sindikata ugotoviti zlasti to, zakaj posamezne naloge niso bile opravljene in ali so sprejeta stališča resnično odražala potrebe, predloge in mnenje članstva. Občni zbori bodo torej dali odgovor tudi na vprašanje, ali je sindikat resnično vplival na razreševanje najbolj perečih problemov zaposlenih.

Mimo nekaterih vprašanj, ki zadevajo materialni in družbeni položaj zaposlenih, je razprava na občnih zbora osnovnih organizacij sindikata v Meziški dolini posvečena tudi uveljavljanju ustavnih amandmajev, modernizaciji proizvodnje, izboljševanju kvalifikacijske strukture zaposlenih ter dopolnilnemu izobraževanju. V središču pozornosti pa so tudi razprave o gospodarstvu v prihodnje in o izvajanju stabilizacijskih ukrepov.

Omeniti velja še, da si je Občinski sindikalni svet Ravne na Koroškem v pripravah na letošnje občne zborove osnovnih organizacij sindikata močno prizadeval, da bi bilo izvoljeno v vodstvo osnovnih organizacij sindikata kar največ neposrednih proizvajalcev.

-Ma-

KOPER

Priznanje

Tri dni pred iztekom starega leta je predsednik Obalnega sindikalnega sveta Koper Tihomil Javoršek priredil sprejem za aktivne in prizadene sindikalne delavce obalnega območja. Ob tej priložnosti so izročili priznanja 43 sindikalnim delavcem, ki so se v organizaciji še posebej odlikovali.

SLOVENSKE KONJICE

OCENA

V drugi točki dnevnega reda pa je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta analiziralo potek občnih zborov osnovnih organizacij sindikata. Ugotovili so, da so do sredine minulega meseca v več kot četrtini osnovnih organizacij opravili občne zborove, vendar bo veliko organizacij izvedlo svoj delovni obračun šele v januarju letos.

Na razširjeni seji predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Slovenske Konjice so člani obravnavali problematiko financiranja zdravstvenega zavarovanja delavcev v letošnjem letu. Predsedstvo je izoblikovalo več predlogov in pripomb o prispevni stopnji iz osebnih dohodkov in o participaciji zavarovancev pri različnih oblikah zdravstvenega varstva.

RAVNE

Pred novim letom se je mudil na Koroškem predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Tone Kropušek. Najprej se je skupaj z Andrejem Marincem, sekretarjem sekretariata CK ZK Slovenije, udeležil posvetovanja predstavnikov občinskih sindikalnih svetov in komitejev občinskih konferenc ZK, na katerem so razpravljali o vlogi Zveze sindikatov in Zveze komunistov v delovnih organizacijah pri razvijanju socialističnih samoupravnih odnosov med ljudmi. Pozneje se je predsednik slovenskih sindikatov na Ravnah sešel tudi s sindikalnim aktivom iz vseh štirih koroških občin. Razpravljali so o vlogi sindikalnih organizacij pri uveljavljanju stabilizacijskih ukrepov.

D. R.

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

Stara sem 58 let in sem še zaposlena kot šivilja v konfekciji oblek. Po odredbi zdravniške komisije delam v skrajšanem delovnem času po 4 ure dnevno. Moja priznana pokojninska zavarovalna doba znaša 17 let. V letih 1946, 1947 in 1948 sem bila zaposlena kot šivilja z delom na domu. Ker zaradi bolezni in starosti težko delam, se želim upokojiti. Zato bi rada vedela, ali se mi bodo štela v pokojninsko dobo tudi leta, ko sem imela svojo obrt in plačala davek, in če bi lahko to pokojninsko dobo odkupila.

S. H. — IDRİJA

ODGOVOR:

Po 10. čl. pogodbe o izvajanju pokojninskega in invalidskega zavarovanja samostojnih obrtnikov in samostojnih gostincev in 122. čl. temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju lahko dokupijo samostojni obrtniki in gostinski delavci leta samostojne dejavnosti, ki so jo opravljali pred 1. 1. 1965. leta. To pa ne velja za osebe, ki so opustile obrt in vstopile v delovno razmerje. Kot zavarovanka v delovnem razmerju zato ne morete dokupiti omenjenih let, ko ste imeli obrt.

25. člen temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju določa, da pridobi zavarovanka s pokojninsko dobo manj kot 20 let pravico do starostne pokojnine, ko dopolni 60 let starosti, če ima vse zavarovalne dobe skupaj najmanj 15 let in od tega najmanj 40 mesecev v zadnjih 5 letih ali 80 mesecev v zadnjih 10 letih.

Ker imate 17 let zavarovalne dobe, ooste lahko pravico do starostne pokojnine uveljavili, ko boste dopolnili 60 let starosti.

M. VEHOVEC

VPRAŠANJE:

Dne 2. februarja letos sem se ponovno zaposlila, tako da mi bo 11 mesecev delovne dobe poteklo po koncu letošnjega leta. V podjetju mi spričo

O gospodarjenju in delitvi

Plenum občinskega sveta Zveze sindikatov Ptuj je v minulem letu večkrat razpravljalo o gospodarskih gibanjih v občini. Komisija za gospodarstvo pa je intenzivno spremljala gospodarska gibanja in probleme ter sproti seznanjala sindikalni svet o problemih gospodarjenja in delitve. Na osnovi celoletne aktivnosti je plenum občinskega sindikalnega sveta 21. decembra 1970 leta sprejel politično oceno doseženih rezultatov gospodarjenja delovnih organizacij in jim hkrati priporočil več konkretnih ukrepov.

Ptujski sindikati ocenjujejo, da je gospodarstvo občine Ptuj v minulem letu doseglo hitrejšo dinamiko kot v letu poprej, kar se odraža predvsem v izboljšanju likvidnosti, povečanju razpoložljivih obratnih sredstev, vse to pa daje večje možnosti prilagajanja tržnim razmeram. Povečane stopnje amortizacije omogočajo ne samo fizično temveč tudi vrednostno obnavljanje delovnih priprav in delno tudi njihovo modernizacijo. Ostanek zadošča za pokrivanje odplačanih anuitet v višini kakih 18 milijonov in še ostane za nadaljnjo delitve. Zaradi takih razmer in z željo, da se izboljša likvidnost gospodarstva, je plenum občinskega sveta Zveze sindikatov Ptuj priporočil samoupravnim organim delovnih organizacij, da pri obravnavi zaključnih računov za leto 1970 prvenstveno pokrijejo porabljena sredstva za odplačilo anuitet, s tem, da za znesek odplačanih anuitet za osnovna in trajna obratna sredstva povečajo poslovni sklad in s tem povečajo razpoložljiva sredstva za razširjeno reprodukcijo.

Spremenjeni kriteriji nagrajevanja so nedvomno prispevali k hitrejši rasti gospodarstva, zato je potrebno, da se za strokovne delavce uvede takšen način nagrajevanja, ki bo te delavce zadržal v delovnih organizacijah in obenem zagotovil prihod novih strokovnih delavcev. V tej zvezi so sindikati priporočali delovnim organizacijam, da uvedejo takšen sistem nagrajevanja, ki bo spodbujal vključevanje novih strokovnih sodelavcev.

LJUBLJANA: Tik pred novim letom, natančneje 28. decembra, so predstavniki slovenskih cestnih podjetij podpisali štiri samoupravne sporazume, in sicer o postopkih za samoupravno dogovarjanje in o načelih za izvajanje samoupravnih dogovorov; o kriterijih za kalkuliranje in izplačevanje terenskih dodatkov, o osnovnih kriterijih za delitve dohodka in o najnižji obračunski osnovi za delitve osebnih dohodkov in vrednotenju dela v kalkulacijah. S podpisom teh sporazumov je RO sindikata delavcev prometa in zvez po več kot šestih mesecih vosestranskih razprav skupaj s soprodisniki vseh sedem cestnih podjetij in poslovnim združenjem cestnih podjetij SRS v bistvu torej pripomogel k zagotovitvi pogojev za bolj poenotene in boljše delovne ter življenjske razmere 4000 slovenskih cestnih delavcev. Na sliki: podpisovanje sporazumov — (Foto: MARJAN CIGLIČ)

Spor je rešen

Zagotovljena je namembnost naložbe: 237.500 dinarjev iz Gradu Podvin bo namenjenih rekreaciji delavcev

Predsedstvo republiškega sveta je kot pravni naslednik nekdanjih okrajnih sindikalnih svetov Kranj in Ljubljana na zadnji seji razpravljalo tudi o namembnosti uporabe 237.500 dinarjev, ki jih je osamosvojena posebna gostinska enota „Grad Podvin“ vrnila sindikatom. Sklenilo je ta denar dodeliti gorenjskim sindikatom za gradnjo rekreacijskega centra v Novigradu in pri tem poudarilo, naj imajo v letošnjem letu zgrajenih s tem denarjem — prednost že upokojeni delavci. Hkrati pa je predsedstvo tudi opozorilo, da se s tem denarjem zgrajene rekreacijske kapacitete ne smejo razviti v objekt storitvenih dejavnosti.

V utemeljitvi že izvedenega sklepa, po katerem je republiški svet Zveze sindikatov Slovenije denar že nakazal občinskemu svetu Zveze sindikatov Kranj, ki je nosilec gradnje rekreacijskega centra v imenu sindikatov Gorenjske, je zapisano:

Nekdanji okrajni sindikalni svet Kranj je s pomočjo delovnih organizacij Gorenjske uredil v letih 1960 do 1962 Grad Podvin v izobraževalni center sindikatov. Med adaptacijskimi deli se je pojavil kot interesent za tak center tudi okrajni sindikalni svet Ljubljana. Ta je pozneje — po ukinitvi okrajnega sindikalnega sveta Kranj — tudi postal ustanovitelj posebne gostinske enote „Grad Podvin“.

Oba omenjena okrajna sindikalna sveta sta vložila v adaptacijo iz sindikalne članarine 237.500 dinarjev. Po ukinitvi okrajnih sindikalnih svetov so bile skladno z republiškim sindikalnim svetom prenesene ustanoviteljske pravice te gostinske enote na republiški od-

bor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije.

Kolektiv PGE „Grad Podvin“ se je s soglasjem ustanovitelja usmeril v zadnjih letih v izrazito komercialno gostinsko dejavnost, ker sindikati v Podvinu niso več organizirali svoje izobraževalne dejavnosti. Tako je tudi razumljivo, če je kolektiv te gostinske enote zaprosil ustanovitelja, naj mu dovoli popolno osamosvojitve in konstituiranje samostojne delovne organizacije. Ustanovitelj je v to pristal pod pogojem, da kolektiv PGE „Grad Podvin“ vrne sindikatom 237.500 dinarjev, ki so jih vložili v adaptacijo Podvina iz članarine sindikalnih organizacij. Ta pogoj je kolektiv izpolnil in nakazal denar ustanovitelju, republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije pa je denar prepustil republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije kot pravni naslednik nekdanjih okrajnih sindikalnih svetov.

Tako je torej v javnosti že ve-

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

inles
ribnica
PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

Presenetljiv uspeh

Prakso samoupravnega dogovarjanja gradbincev bi veljalo posnemati tudi na drugih področjih

Prezgodaj je že, da bi lahko že dokončno ocenjevali uspehe oziroma sadove samoupravnega dogovarjanja gradbincev, brez omahovanja pa lahko zapišemo, da so enoletne izkušnje uresničevanja samoupravnih dogovorov v celoti upravičile prizadevanja na tem področju in tudi presegle vsa pričakovanja. Takrat namreč, ko so prvi osnutki samoupravnih dogovorov šele nastajali, si nihče ni upal misliti, da se bodo v praksi tako hitro uveljavili. Pobudniki dogovarjanja so pričakovali precej več ovir pri izvajanju samoupravnih sporazumov, zlasti pa tistih, ki zadevajo vrednotenje dela in delitev osebnih dohodkov po delu.

Na zadnji seji republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije pa so člani že lahko poudarili, da se je s samoupravnim dogovarjanjem v gradbeništvu začelo novo obdobje urejanja medsebojnih odnosov in reševanja skupnih problemov delovnih organizacij.

Po letu dni uveljavljanja samoupravnih dogovorov v gradbeništvu ne moremo več govoriti o velikih razlikah pri vrednotenju dela in obračunskih osnov za delitev osebnih dohodkov. Hkrati so se v gradbeništvu povečali tudi razponi pri vrednotenju nekvificiranega in

visoko kvalificiranega dela. Z vsem tem so bili položeni temelji enotnejših pogojev gospodarjenja in tekmovanja na trgu.

Dogovori so pripomogli k temu, da so se osebni dohodki delavcev v gradbeništvu, ki so bili prej na dnu lestvice, bistveno pomaknili navzgor. Medtem ko so osebni dohodki v Sloveniji v devetih mesecih minulega leta znašali v povprečju 1.314 dinarjev na zaposlenega, v gospodarstvu 1.279, pa so v gradbeništvu narasli na 1.336 dinarjev. Razen tega gradbinci ugotavljajo, da jim je s pomočjo samoupravnih dogovorov že uspelo v znatni meri zajeziti fluktuacijo. Z ustanovitvijo stalne konference interesne skupnosti za izobraževanje gradbenih delavcev pa so ustvarjeni pogoji za veliko bolj racionalno izkoriščanje razpoložljivih sredstev in za boljše povezavo teorije s prakso.

Tako kljub nekaterim nerešenim problemom dosedanjih rezultatov samoupravnih dogovorov v gradbeništvu dokazujejo, da bi veljalo izkušnje samoupravnega dogovarjanja gradbincev posnemati in jih širiti tudi na druga področja.

PO STOPINJAH PRIPOROČILA SINDIKATOV O NAJMANJŠEM ZASLUŽKU 800 DINARJEV ZA NORMALNO DELO V REDNEM DELOVNEM ČASU

Ormož: rešitev letos

Iz izjave Alojza Blažiča, predsednika ObSS Ormož:
»Pred letom dni je manj kot 800 dinarjev zaslužil vsak četrti zaposleni; do septembra 1970. leta se je položaj izboljšal v tem smislu, da je manj kot toliko prejelo še kakih 300 delavcev izmed skupno 1900 zaposlenih. Glede na nadaljnje izboljševanje zaslužkov v zadnjih mesecih minulega leta in računajoč na boljše poslovne uspehe v tem letu bi si upal napovedati, da v letnem poprečju ob koncu 1971. leta v naši občini nihče ne bo prejemal manj kot 800 dinarjev mesečno. K temu nas ne obvezujejo zgolj sklepi konference slovenskih sindikatov, ampak vsaj toliko — če že ne bolj — tudi zahteve zadnjih občnih zborov osnovnih organizacij sindikata.

Pri iskanju odgovora na vprašanje, kakšne možnosti imajo v posameznih občinah, da bi napredovali na kateremkoli področju, se velja najprej povprašati po stopnji razvitosti in po gospodarski moči te komunne. Za ormoško občino, ki ji je veljal naš prvi obisk v novem letu, je v zvezi s tem mogoče povedati naslednje: gre za občino, ki jo prištevamo med manj razvite; gre za pretežno agrarno občino, ki je bila in še vedno je navezana predvsem na lastne sile. Značilnost te občine je tudi v tem, da v njej deluje več obratov, katerih sedeži so v drugih občinah. Šele v zadnjem času, ko delovne sile vse bolj primanjkuje tudi v takšnih »rezervatih«, kakršnega je do nedavnega predstavljala ormoška občina, kažejo matična podjetja več pripravljenosti za vlaganje v svoje dislocirane obrate.

Če s teh zornih kotov pogledamo, kako so v ormoški občini poskušali uresničiti priporočilo in zahtevo konference slovenskih sindikatov v zvezi z zagotavljanjem najmanjšega zasluzka 800 din za normalno delo v rednem delovnem času, je možen en sam odgovor: pravzaprav bolje, kot bi sploh bilo mogoče pričakovati. V začetku lanskega leta je namreč manj kot toliko prejel vsak četrti zaposleni; septembra pa še kakih 300 izmed skupno 1900 zaposlenih. Do konca minulega leta — natančnih podatkov še ni — so se razmere menda še izboljšale. Vsekakor pa nameravajo zasluzke izpod 800 din v Ormožu dokončno odpraviti v letošnjem letu. O tem smo se podrobneje pomenkovali s predsednikom ormoških sindikatov, tovarišem Alojzjem Balažičem.

Predsednik sindikatov v Ormožu je najprej poudaril, da so

se v njihovi občini sprva zavzemali za to, da bi do konca minulega leta vsem zaposlenim zagotovili najmanjši zaslužek 700 dinarjev.

„Veste, računali smo s tem, da bodo življenjski stroški kolikor toliko stabilni in da bi bili takšni zasluzki za naše razmere nekako realni in primerni. Praksa je pokazala, da smo se pošteno usteli v teh svojih pričakovanjih. Zato smo se kasneje zavzeli za najmanjši zaslužek 800 din tudi na našem območju. Lahko rečem, da smo tudi že dosegli pomembne premike. Ob začetku minulega leta je, denimo, kakih 500 ljudi zaslužilo manj kot 800 din mesečno; septembra jih je bilo še 300, ob koncu leta pa že precej manj, ker so v zadnjih mesecih lani nekateri kolektivi popravili osebne dohodke. Računajoč na povečanje produktivnosti v letošnjem letu in na še boljše poslovne uspehe podjetij z ene strani, z druge strani pa upoštevajo pripravljenost matičnih podjetij, da bi začela vlagati v svoje obrate, ki jih imajo na našem območju, bi si upal napovedati, da ob koncu leta 1971 nihče v naši občini ne bo prejemal manj kot 800 dinarjev mesečno. Če bodo hkrati uspešna prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva kot celote, če bo torej slednjič zaustavljeno nadaljnje nenormalno naraščanje življenjskih stroškov, bi s tem pravzaprav morali biti zadovoljni.

Želel pa bi povedati še dvoje: nemara še bolj kot sklepi konference slovenskih sindikatov nas k zagotavljanju najnižjega zasluzka 800 din zavezujejo zahteve zadnjih občnih zborov osnovnih organizacij sindikata na našem območju. Vseposod je namreč članstvo zahtevalo, naj vodstva podjetij skupaj s samoupravnimi organi poiščejo

možnosti, da bi v letu 1971 dokončno odpravili zasluzke pod 800 din. To je končno nujno tudi zavoljo tega, ker tudi na našem območju že primanjkuje delavcev, zlasti pa strokovnih kadrov. Skratka, če kolektivi želijo obdržati kader, ki ga imajo, obenem pa pritegniti nove sodelavce, jih pač morajo bolje nagravati.

In slednjič: premiki v osebnih dohodkih so bili na našem območju posledica najrazličnejših silnic. S tem hočem reči, da je nanje vplivala tako konjunktura kakor tudi prizadevanje kolektivov, da bi na račun boljše organizacije dela dosegli več. Kaže, da se skrb za intenzifikacijo gospodarjenja »prenaša« tudi v letošnje leto. Pri vsem skupaj se mi zdi to še najbolj pomembno.

MILAN GOVEKAR

Sindikati: po bližnjici

(Nadaljevanje s 1. strani)

del vse — tudi tiste, ki zaradi zunanjih razlogov že dalj časa stagnirajo v gibanju osebnih dohodkov. Premišljena nelinearna zamrznitev, ki upošteva tudi delitev dohodka tistih, ki so imeli ali ki še bodo imeli možnost hiteti s poviševanjem osebnih dohodkov, pa je postala ekonomska in politična nujnost. Zato je treba pospešiti priprave na sprejem omenjenega zakona in se tudi pripraviti na njegovo izvajanje.

Potem je podpredsednik RS ZSS povzel stališča komisije RS ZSS za ekonomske odnose in ekonomsko politiko in poudaril, da kaže v nadaljnji razpravi predloge komisije dopolniti in predlagati izvršnemu svetu, naj jim v zakonskem besedilu vsekakor upošteva.

Ker so za organizacijo javne razprave o osnutku zakona prešla vodstva občinskih svetov Zveze sindikatov in drugi organi in organizacije ZSS obširno gradivo v 61. številki internih informacij, ki jih izdaja služba RS ZSS za informiranje, povzemamo v tem sestavku le nekatere misli.

RADO MIKLIČ je med drugim poudaril, da zakon ne predpostavlja discipliniranih pasivnih izpolnjevalcev, ampak samostojne oblikovalce, ki bodo skladno z začrtanim okvirom in s pomočjo razumevanja reševali sporna vprašanja. SLAVKO GRČAR se je zavzel za temeljit dogovor o pravilih igre, da bo jasno, kdo je za kaj odgovoren. Opozoril je tudi, da kaže razčistiti, kakšne funkcije bodo imeli občinski sveti Zveze sindikatov, če bo partner dogovarjanja Zveza sindikatov. Predlagal pa je tudi več sprememb v besedilu osnutka zakona, ki jih je predsedstvo sprejelo in vneslo med svoje predloge predlagatelju osnutka. STANE BOŽIČ pa je opozoril na nekatera nerazčistična vprašanja, ki so se pojavila med razpravo o osnutku zakona. Predvsem je zanimivo, v kakšnem položaju bodo tisti, ki ne bodo vključeni v samoupravno spoznavanje?

Praksa kaže, da so največkrat na boljšem od tistih, ki neki samoupravni sporazum podpisujejo. Vprašal je tudi, kdo in kako bo zagotovil, da bodo sporazumi zares učinkoviti in da se jih bodo podpisniki držali? MARIJA VILD, ki je navezala svoje misli na Božičeve misli, skeptično ocenjuje možnost, da bi zakon sprejeli do poletja 1971, moti pa jo tudi tisto določilo v osnutku, ki predvideva uveljavitev sporazuma, četudi ga ne podpiše večina predvidenih podpisnikov.

SLAVKO OŽBOLT se je zavzel za enoten nastop sindikatov do vsebine osnutka zakona in predlagal, naj sporazum ne določijo samo najnižjega zagotovljenega osebnega dohodka, ampak tudi najvišji možni osebni dohodek. STJEPAN ŠAUBERT je predlagal, naj bi pričele veljati sankcije, ki jih predvideva zakon, tri mesece po podpisu splošnega družbenega dogovora. Če bo namreč zakon sprejet letos januarja ali februarja, je vprašanje, ali bo mogoče vse priprave pravočasno izpeljati. IVAN KRAMAR pa se je, podobno kot tovariš Ožbolt, zavzel za opredelitev najvišjega dopustnega osebnega dohodka in dejal, da je trenutno vsak osebni dohodek, ki presega 6.000 dinarjev, problematičen, kajti težko bi bilo dokazati, da vlagi in prispeva nekdo s takim dohodkom dvajsetkrat več kot nekdo z dohodkom, ki je dvajsetkrat manjši.

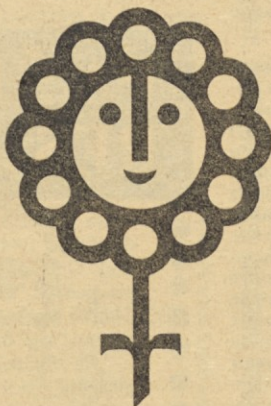
JOŽE VIDIC se je zavzel, naj sindikati oblikujejo svoja stališča glede na interese delovnih ljudi. To pomeni, da se ne bi smeli zavzemati za zniževanje osebnih dohodkov na vsak način. Pri svojih stališčih morajo sindikati tudi vztrajati. JOŽE MAROLT je poudaril, da se s sprejemom osnutka zakona zaključuje šele prva faza razprave o zakonu in da se moramo v sindikatih med pripravljanim predloga zakona temeljito pripraviti ter naše morebiti neupoštevane predloge ponovno predlagati skupščini, ko bo predlog zakona sprejemala.

TONE KROPUŠEK se je zavzel za sprejem zakona po pospešenem postopku. Vztrajati je treba, da predlagatelj zakona upošteva pripombe sindikatov in dopolnitve, ki jih bodo predlagale javne razprave po terenu. Zakon naj določijo republiški svet ZSS kot nosilca in podpisnika vseh sporazumov, stvar internega dogovora v sindikatih pa je, komu to dolžnost poveriti v posameznih primerih. Sankcije za kršilce dogovorov naj bodo ostre. Najvišjo mejo osebnih dohodkov je težko predpisati, zavzeti pa se je treba, da bodo osebni dohodki postali zares javni, saj se da na tak način tudi preprečevati najrazličnejše nepravilnosti v interni delitvi. Za spremljanje vseh dogajanj na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov je potrebno v sindikatih ustanoviti posebno strokovno skupino kot samostojno enoto, ki bo s svojimi podatki in ocenami pa tudi predlogi v veliko pomoč pri usmerjanju delitve.

DUŠAN REBOLJ

Vsem delovnim ljudem iskreno čestitamo za novo leto 1971

vezenine
BLED

Vezenine Bled
TOVARNA ČIPK,
VEZENIN
IN KONFEKCIJE

NAŠLI SO SVOJ VODILNI MOTIV

Delovni obračun sindikalne organizacije velenjskih rudarjev

Malo pred novim letom so se zbrali predstavniki 3.500 velenjskih rudarjev na občnem zboru rudniškega odbora sindikata. Med drugim so ob tej priložnosti ugotovili, da so v zadnjem času uspeli povečati aktivnost članstva in doseči kar najtesnejšo povezanost organizacije.

Osnovno vodilo velenjskih rudarjev in njihove sindikalne organizacije pa je bilo, kot je poudaril v svojem poročilu predsednik rudniškega odbora Rudi Kortnik, nenehno izboljševanje gospodarskega položaja njihove delovne organizacije in materialnega položaja zaposlenih. Razen tega se je skorajda celoten kolektiv aktivno vključil tudi v oblikovanje nove samoupravne strukture in zakonodaje, tako da ni naključje, če so na občnem zboru ugotavljali, da so nova samoupravna struktura in odnosi resnično odraz tistih teženj in hotenj, zavoljo katerih so bili sprejeti ustavni amandmaji.

Na občnem zboru sindikalne organizacije velenjskih rudarjev so dokaj podrobno spregovorili tudi o položaju premogovništva v svetu in pri nas. Poudarili so, da so bili premoški kot viru energije še do nedavna šteti dnevi, zdaj pa povsod v svetu — tudi že pri nas — premoga primanjkuje. Nasploh spet prevladuje prepričanje o dolgi perspektivi premoga in o njegovi pomembni vlogi na področju energetike.

Položaj velenjskega Rudnika lignita je svojevrsten v primerjavi z drugimi premogovniki, saj

proizvodnja od leta 1967 naprej nenehno narašča: tako so velenjski rudarji 1967. leta nako-pali 2,8 milijona ton lignita, lani pa so ga 3,6 milijona ton. Tudi možnosti za prodajo velenjskega lignita so velike, in to ne samo v Sloveniji, kjer se bo letos z dograditvijo Termoelektrarne Soštanj III pojavil nov, velik potrošnik, pač pa tudi na sosednjem Hrvaškem in celo v tujini. Rudnik lignita Velenje je namreč lani izvozil v Italijo 80.000 ton lingita, na Norveško je odposlal prvo poskusno pošiljko, za nakup velenjskega lignita pa se zanimajo tudi v Avstriji.

Zaradi nestabilne prodaje premoga v minulih letih so v Rudniku lignita Velenje intenzivno razvijali nekatere dopolnilne dejavnosti, ki ustvarjajo zdaj že tretjino celotnega dohodka. Kljub sedanemu naraščajočemu povpraševanju po premogu pa je tudi sindikat podprl stališče vodstva premogovnika, da naj bi bile te dejavnosti v prihodnje še bolj udeležene pri ustvarjanju dohodka. Ker pa bo treba v naslednjih letih povečevati proizvodnjo lignita v Velenju ob enakem številu zaposlenih, torej na račun večje produktivnosti, so na občnem zboru spregovorili tudi o nujnosti nadaljnega naraščanja osebnega in družbenega standarda zaposlenih. Menili so, da bi morali tako kot v drugih državah tudi pri nas stimulirati rudarstvo in delo rudarjev že pri delitvi dohodka med podjetjem in družbeno skupnostjo.

(vs)

Organizacija za zgled

Z občnega zbora osnovne organizacije sindikata v trboveljskih strojnih tovarnah

V revirjih zlepa ni bilo tako uspelega delovnega dogovora, kot je bil nedavni občni zbor osnovne organizacije sindikata v trboveljskih strojnih tovarnah. Sicer pa niti ni moglo biti drugače: v tej delovni organizaciji je sindikat v pravem pomenu besede družbeno-politični dejavnik.

Ko so se v strojnih tovarnah lotili organizacije izpopolnjevanja samoupravljanja, se je osnovna organizacija sindikata z vodstvom na čelu zadeve lotila na pravem mestu: zainteresirala je članstvo, ga znala pridobiti za nove, sodobnejše oblike, predvsem pa za polnejšo vsebino samouprave. Danes ugotavljajo — čeprav je poteklo komaj leto dni od uvajanja nove organizacije in nove vsebine samoupravljanja — da kolektiv dejansko soodloča o bistvenih vprašanih gospodarjenja.

Morda tiči tudi v tem razlog, da so kljub težavam, s katerimi so se srečevali, povečali obseg gospodarjenja v minulemu letu za polnih 13 %.

Sindikat v STT je prvi podprl stališče delavskega sveta, da naj bi v primeru, če zaradi ne-likvidnosti ne bi mogli izplačati polnih osebnih dohodkov, imeli prednost pri izplačilih predvsem zaposleni z nizkimi osebnimi dohodki. In ko so lani začeli odhajati iz podjetja visoko usposobljeni delavci, se je sindikat prvi zavzel za to, da bi jih bolje stimulirali.

Na občnem zboru pa so obravnavali tudi stanovanjske razmere kakih 110 delavcev v pod-

jetju. Med drugim so predlagali, da naj bi iz sklada skupne porabe poslej namenili več denarja za gradnjo stanovanj, proučili pa naj bi tudi možnost, da bi vsak zaposleni prispeval za gradnjo stanovanj po 2 % od svojih mesečnih osebnih dohodkov.

Če bi se sindikat ne zavzel v tolikšni meri za gradnjo rekreacijskega centra v Lontovžu, bi kolektiv še danes imel samo počitniški dom v Crikvenici. Tako pa je vodstvo sindikata ob podpori večine članstva in ob sodelovanju samoupravnih organov in vodstva podjetja v razmeroma kratkem času zgradilo dom v tem prijetnem podeželskem kraju, ki postaja središče za rekreacijo vseh članov kolektiva.

Na občnem zboru v trboveljskih strojnih tovarnah so spregovorili tudi o stabilizacijskih ukrepih. Predpisani depozit pri uvozu reprodukcijskega materiala jih je hudo prizadel, saj so imeli vse pripravljeno za hitrejšo modernizacijo, ki pa je ni možno izvesti brez uvoza sodobne opreme. Sindikat sodi, da bo ta ukrep nekoliko zavrl predvideni potek rekonstrukcije podjetja, zavzel pa se je hkrati za čimprejšnjo izdelavo stabilizacijskega programa podjetja. Pri izdelavi tega programa bo sodeloval tudi sindikat s svojimi predlogi.

Skratka, ni vprašanja, na katerega sindikat v tem podjetju ne bi imel svojega stališča. Njegovo delovanje je stalno, vsestransko in zmeraj v središču dogodkov.

-m-

V industriji za, vendar s pripombami

(Nadaljevanje s 1. strani)

dohodku in v osebnih dohodkih, ki nastajajo kot posledica različnih pogojev gospodarjenja, ne predstavlja posega v sedaj veljavne odnose in razmerja v primarni delitvi.

Svoje osnovno hotenje pa po enotnem mnenju predsedstva RO sindikata delavcev industrije in rudarstva predloženi osnutek v celoti uresničuje. Za razliko od prvih poskusov usmerjanja presežnih dohodkov, proti kateremu so sindikati tako odločno povzdignili svoj glas — pomeni sedanji osnutek zakona bistven in kvaliteten premik v prizadevanjih za družbeno usmerjanje delitve. Zato se je tudi predsedstvo RO sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije soglasno pridru-žilo stališču predsedstva RS ZSS, da je potrebno ta osnutek zakona — ob nekaterih popravkih in dopolnitvah — podpreti. Se več, če bi predlagatelj sprejel stališča in pripombe sindikatov, so le-ti pripravljeno podpreti predlog, da naj bi osnutek zakona postal predlog zakona in naj bi ga torej sprejeli po hitrem postopku. Časa namreč resnično ne

kaže več izgubljeti, tej trditvi v prid govore najrazličnejši pojavi v delitvi, ki v nekaterih primerih resno preraščajo v konflikte in ekscese; k temu nas sili pravkar sprejeti zvezni zakon o limitiranem 11 % zviševanju osebnih dohodkov v prvih štirih mesecih letošnjega leta, ki pomeni neposreden pritisk na republike, da sprejmejo svoje rešitve za usmerjanje dohodka.

Druga temeljna pripomba članov predsedstva republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva pa je veljala temu, kako sklepati samoupravne sporazume — ali po teritorialnem ali po proizvodnem načelu. Za razliko od predsedstva RS ZSS so se v industriji soglasno izrekli, da bi morali kot osnovno načelo uveljaviti proizvodni princip. Že to, da vladajo sila različni odnosi v primarni delitvi — s čimer pa je opredeljena tudi različnost položaja podjetij in panog — priča o tem, da je možno zasnovati samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov le po proizvodnem načelu. Skladno

temu pa je po mnenju predsedstva tega sindikata pristojnosti in odgovornosti potrebno izoblikovati tudi piramido sindikalnega ravnanja pri družbenem dogovarjanju.

Mimo nekaterih drugih pripomb se je predsedstvo izreklo tudi o tem, ali naj zakon govori samo o najnižjem ali tudi o najvišjem osebnem

dohodku. Prevladalo je mnenje, naj bi v osnutku zakona ostali pri najnižjem osebnem dohodku, medtem ko bi se lahko v konkretnih samoupravnih sporazumih dogovorili tudi o merilih, ki opredeljujejo najvišje osebne dohodke.

In slednjič: predsedstvo RO sindikata delavcev industrije in rudarstva

je sklenilo podpreti predlog, naj bi se pri RS ZSS ustanovila posebna organizacijska enota za spremljanje problematike delitve. Če tega ne storimo, so poudarili člani predsedstva, tudi ne bomo mogli usmerjati in vplivati, ker za zadeve preprosto ne bomo vedeli.

BOJAN SAMARIN

PA ŠE RES JE...

Na plenarni seji Obalnega sindikalnega sveta v Kopru je Andrej Grahor, član plenuma in predsednik komisije za gospodarstvo pri tem sindikalnem organu, med drugim dejal: „Na obalnem območju je zaposlenih kakih 1900 ljudi, ki še zaslužijo manj kot 900 din me-

sečno. Glede na pričakovano rast osebnih dohodkov v letu 1971, mislim predvsem na gibanje produktivnosti, bodo po 900 dinarjev praktično zaslužili vsi tisti, ki imajo danes po 800 dinarjev in manj. Zato je nesmiselno, če se potegujemo za najmanjši zaslužek 900 din, ker ga bomo dosegli, ne da bi sami in kot organizacija kaj pripomogli k temu. Ali zatorej ni bolje, če se zavzamemo za višji minimum, za zaslužek najmanj 1000 dinar-

jev, ki je dosegljiv, če se bodo kolektivi še bolj zavzeli za smotno in uspešno gospodarjenje? Če bomo svoje sile, naša načelna in praktična prizadevanja usmerili po tej poti, če bomo zahtevali od kolektivov, naj zaposlenim do konca leta 1971 zagotovijo najmanjšo osnovo osebnega dohodka 1000 din in če bomo pri vsem tudi uspešni, se bo izboljšal materialni položaj vsaj 5000 ljudi. Tedaj se bomo lahko potrkali po prsih, da smo

v sindikatih nekaj tudi naredili za izboljšanje življenjske ravni našega članstva. Sicer pa drži tudi to, da smo lani poslušali očitke, da segamo previsoko, ko smo se zavzeli za 800 din. Število tistih, ki zaslužijo manj kot toliko, pa se je v pol leta zmanjšalo za dobro polovico, zadnje mesece pa še bolj. Torej, zakaj bi pletli prazne marnje, če pa se lahko z uspehom borimo za realno dosegljive cilje!“

-mi

Industrija bombažnih izdelkov - Kranj

SPECIALIZIRANA TOVARNA JAKUART (žakart) DEKORATIVNIH TKANIN IN GRADLOV

DOMA JE NAJLEPŠE, TODA SILA KOLA LOMI

Kaj so razkrili noveletni razgovori v Kranju z delavci, ki so zaposleni na tujem

Pred novoletnimi prazniki se je po vsej Sloveniji — v glavnem na pobudo sindikatov — zvrstilo veliko pogovorov z našimi delavci, ki so zaposleni v tujini, pa so se za noveletne praznike za kratek čas vrnili med domače. V časopisih smo lahko prebrali poročila o teh pogovorih v Mariboru, Ptujju, Murski Soboti, Novem mestu, Brezicah, Črnomlju, Kranju in drugod.

Še posebej so se na pogovore z našimi delavci, ki delajo na tujem, pripravili gorenjski občinski sindikalni sveti in jih tudi organizirali skupaj z zavodom za zaposlovanje iz Kranja. Čeprav je Gorenjska eno najbolj razvitih področij pri nas, tudi iz teh krajev dela v inozemstvu več kot 1300 delavcev, zvečine kvalificiranih in visokokvalificiranih. Ob novem letu jih je prišlo domov na kratek oddih več kot polovica. Vsi so že na obmejnih prehodih dobili posebno obvestilo o pogovoru, ki je bil sklican za 29. december minulega leta v Kranju.

Tega dne se je tu zbralo več kot 30 predstavnikov gorenjskih sindikatov, zavoda za zaposlovanje, komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, carine, bank in vseh večjih gorenjskih delovnih organizacij. Od številnih delavcev, ki so prišli domov, pa jih je prišlo na razgovor le 15. A kljub skromni udeležbi delavcev, zaradi katerih je bil pogovor organiziran, je vendarle možno izluščiti iz pogovora najpomembnejša dejstva, zakaj pravzaprav naši delavci odhajajo v tujino in kaj jih zadržuje, da se ne vrnejo v domovino, čeprav so mnogi od njih zdoma že po šest in več let in da je dela zanje tudi doma več kot dovolj.

Odgovore, razmišljanja, vprašanja in komentarje teh delavcev sta nam strnila v naslednjih nekaj misli Stane Božič in Slavka Kalan, predsednik in tajnik kranjskih sindikatov:

„Vsi delavci, ki smo se z njimi pogovarjali, se želijo vrniti in se spet zaposliti v domačih pod-

jetjih. Pri tem pa postavljajo najrazličnejše pogoje in vprašanja. Iz razgovora z njimi je bilo mogoče razbrati njihovo veliko bojazen predvsem, ali jim bodo tudi doma priznane vse pravice s področja zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja, ker pač prispevke plačujejo v tujini, torej v državi, kjer delajo. Veliko je med delavci takih, ki so si z delom v Švici, Franciji ali Zvezni republiki Nemčiji prihranili precej deviznih sredstev, pa jim zdaj ni jasno, ali si bodo lahko brez večjih ovir s tem denarjem zgradili stanovanjsko hišico, ali bodo sploh dobili lokacijsko in gradbeno dovoljenje, ali bodo s tem denarjem lahko odprli samostojno obrt in podobno. Mnogi so se zanimali, kakšne so carinske olajšave za tiste, ki že dlje delajo na tujem, in ali bodo sploh sprejete kakšne olajšave.“

Po besedah Staneta Božiča in Slavka Kalana mnoge delavce skrbi tudi vprašanje, kakšne osebne dohodke bodo imeli, če

se vrnejo na delo v domača podjetja. Želijo si namreč, da bi bili res nagradjeni za vloženo delo — tako kot so v tujini. Na sestanku so bili tudi trije oročarji, ki so pred šestimi leti zapustili kranjsko Iskro in šli na tuje. Pripovedovali so, da danes zaslužijo v ZRN med 1000 in 1200 DM. „Za manj, se razume v dinarski vrednosti, bi se težko vrnili nazaj,“ so pristavili vsi trije. „Čeprav smo tedaj težko odšli iz Iskre, kjer smo se tudi izučili.“ Podobnih pripomb je bilo še več. Res pa je tudi — tako so povedali delavci — da se v tujini ne cedita med in mleko. Še zmeraj velja, da naši delavci opravljajo tam dela, ki jih doma ne bi za noben denar. Toda tako je, če se odločiš za takšno pot.

Na koncu naj povemo še, da so bili delavci izredno prijetno presenečeni nad pozornostjo, ki so je bili deležni ob kratkem obisku doma. To, da se je v Kranju zbralo več „domačinov“ kot „gostov“, bo zanesljivo naletelo na pozitiven odmev pri tistih, ki se pogovorov niso udeležili. Prepričani smo, da bo ob naslednjem srečanju dvorana delavskega doma v Kranju bolj polna, kot je bila ob zadnjem.

M. Ž.

PRVI STIK JE UZPOSTAVLJEN

V Velenju so se dogovorili, da se bodo vnovič stali z delavci, zaposlenimi na tujem, najkasneje avgusta letos

Iz Saleške doline je po zadnjih podatkih organizirano zaposleno v tujini 53 občanov. Razgovora z delavci, zaposlenimi v tujini, ki ga je pripravil Občinski sindikalni svet Velenje, pa se je udeležila skoraj polovica med njimi.

Delavci, ki so na delu v tujini, so želeli predvsem odgovor na vprašanja, ki jih trenutno zanimajo. Govora je bilo o našem in tujem državljanstvu, o postopku za ponovno za-

poslitev pri nas, o možnostih in postopku za odpiranje zasebnih obrtnih delavnic, o ugodnostih pri uvozu blaga, o socialnem zavarovanju in pokojninski dobi itd. Precej delavcev se je zanimalo tudi za možnosti zaposlitve v delovnih organizacijah domovini in za višino osebnih dohodkov, ki bi jih imeli, nadalje za možnost pridobitve stanovanja doma za način varčevanja za stanovanje in drugo. Slišati pa je bilo tudi več pripomb na račun dela naših konzularnih služb v tujini.

Prvi stik velenjskega občinskega sindikalnega sveta z delavci, ki so zaposleni v inozemstvu, je tako vzpostavljen. Izražena je bila obojestranska želja, da bi stike v prihodnje skrepili. Občinski sindikalni svet Velenje bo skušal naše delavce v prihodnje seznanjati z vprašanji, ki bi jih utegnili zanimati v tujini. Dogovorili pa so se tudi za ponoven razgovor najkasneje v začetku avgusta, ko bi se bolj podrobno pogovorili o vseh tistih vprašanih, ki najbolj zanimajo naše delavce, zaposlene v tujini.

Podeljene Kraigherjeve nagrade v letu 1971

Predsednik Gospodarske zbornice SR Slovenije Leopold Krese je 4. januarja podelil nagrade Borisa Kraigherja v letu 1971.

V prisotnosti najvidnejših slovenskih gospodarstvenikov je Kraigherjeve nagrade dobilo 5 tovarišev za njihove izjemne dosežke trajnega pomena. Letošnja podelitev je bila že tretja zapored, bila

pa je na četrto obletnico tragične smrti nekdanjega podpredsednika ZIS in tvorca gospodarske reforme Borisa Kraigherja. Tovariš Kraigher je umrl pred štirimi leti v Sremski Mitrovici v avtomobilski nesreči.

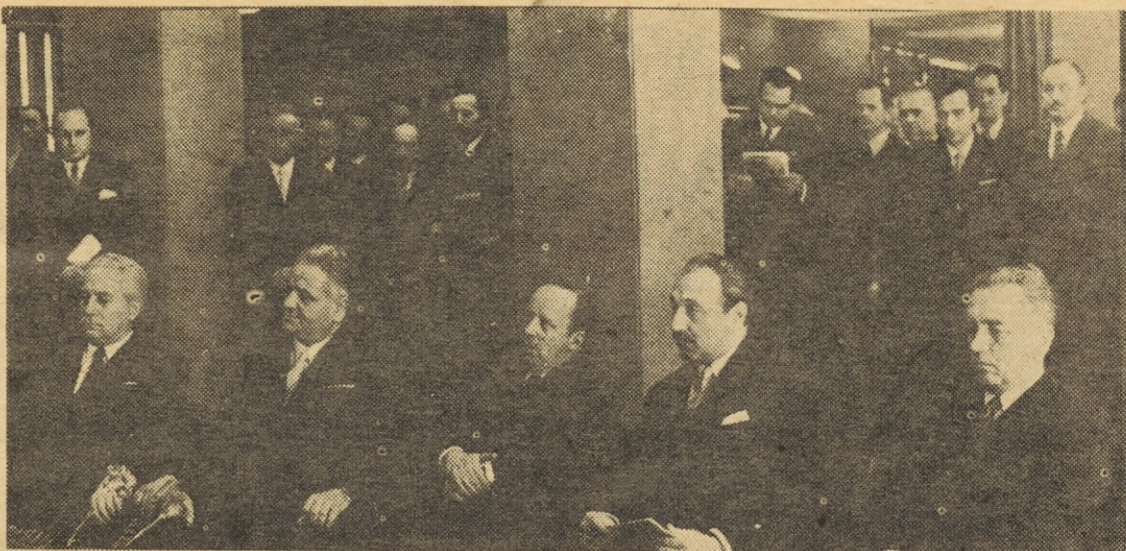
V uvodnih besedah je tovariš Krese dejal med drugim:

„Spomin na Borisa Krai-

gherja in reafirmacija reforme, katere tvorec je bil, pomenita enovito celoto. Če ga velja v čem posnemati, je to prav gotovo njegova jasnovidnost, odločna ustvarjalnost, rekli bi lahko trdovratnost v boju za začrtane cilje. Njegov najpomembnejši cilj je bil dosledno uveljaviti reformo, ozdraviti naše gospodarstvo in mu zagotoviti

trdne osnove našega bodočega razvoja.“

Potem je letošnje nagrade v znesku po 20.000 dinarjev utemeljila predsednica komisije za nagrade Borisa Kraigherja, univ. prof. dr. Mara Bešter. Nagrade so dobili: Viljem Hakl, Jurij Levičnik, dipl. inž. Ciril Mravlja, dipl. inž. Jože Osterman, dipl. inž. Miran Veselič.

VILJEM HAKL, glavni direktor tovarne oblačil in perila »Mura«, Murska Sobota:

Nagrado je dobil kot priznanje za izjemne dosežke trajnejšega pomena pri organizaciji in vodenju podjetja v letih 1949 – 1970.

Viljem Hakl je bil rojen 1920. leta v Lemerju pri Murski Soboti. Končal je Višjo pravno šolo in se že leta 1945 zaposlil v tovarni perila v Murski Soboti, najprej kot kalkulanta in korespondent in kasneje kot vodja planskega oddelka. Direktor je postal 1949. leta. Tedaj je bilo v Muri zaposlenih 638 delavcev, danes pa jih je 2100.

Najodločnejši vzpon podjetja je bil leta 1960, ko so se preusmerili v proizvodnjo oblačil in začeli tudi intenzivno izvažati. Lani so podvojili kapacitete obrata oblačil in zgradili računski center. Letos pa bodo odprli nov obrat ženske konfekcije.

JURIJ LEVIČNIK, generalni direktor Industrije motornih vozil, Novo mesto:

Dobil je nagrado za izjemne dosežke trajnejšega pomena pri organizaciji in vodenju podjetja v letih 1956 – 1970.

Jurij Levičnik se je rodil leta 1925 v Boki Kotorški. 1955. leta je končal Višjo vojno akademijo, leta 1956 pa je postal direktor Moto-montaže, sedaj IMV v Novem mestu. Bil je pobudnik, realizator in nosilec glavnega bremena dosedanjega razvoja podjetja. 1956. leta je bilo v Moto-montaži zaposlenih 34 delavcev, ki so se pripravljali na kooperacijsko proizvodnjo motornih vozil. Kmalu so osvojili proizvodnjo in skonstruirali svoj tip vozila, ki so mu kmalu začeli vgrajevati angleški motor BLMC. Začeli so izdelovati turistične priklole in kljub močni konkurenci uspeli na zunanjem tržišču.

Dipl. inž. CIRIL MRAVLJA, direktor Združenega železniškega transportnega podjetja, Ljubljana:

Dobil je nagrado za izjemne dosežke trajnejšega pomena pri organizaciji in vodenju podjetja od leta 1959 do 1970.

Ciril Mravlja je bil rojen 1912. leta v Gornjem Logatcu. 1938. je končal gradbeno fakulteto v Ljubljani, po vojni je bil med drugim direktor Gradisa, potem direktor Uprave za ceste LRS, od leta 1959. dalje direktor ZZTP v Ljubljani.

Inženir Mravlja ima velike zasluge za uveljavitev sodobnejšega koncepta gospodarjenja na železnici. Železnica se je morala v tem času iz monopolnega položaja in centralizirane ureditve usposobiti za konkurenčni boj ter za sodobno in rentabilno poslovanje. Ta koncept je bil pod vodstvom tovariša Mravlje uveljavljen najprej na slovenskih železnicah.

Dipl. inž. JOŽE OSTERMAN, direktor Tovarne športnega orodja ELAN, Begunje:

Dobil je priznanje za izjemne dosežke trajnejšega pomena pri vodenju in organizaciji tovarne v letih od 1958 – 1970.

Jože Osterman je bil rojen 1914. leta v Kranju. 1939. je diplomiral na gozdarski fakulteti v Beogradu. Po osvoboditvi je bil na vodilnih položajih v gorenjskem gozdarstvu. 1958. leta je postal prisilni upravitelj tovarne Elan in kasneje njen direktor.

Komisija je tovariša Ostermana izbrala na lastno pobudo, saj je prav njegova zasluga, da so v Elanu napravili dolgoročni načrt in izbrali za svoj proizvod smuč, športno orodje in čolne. Razširili so proizvodnjo in uspeli prodati na zunanje tržišče. Lastni razvojni inštitut jim je zagotovil kvalitetne izdelke, s katerimi nastopajo na zunanjem tržišču pod svojim imenom kljub hudi konkurenci.

Dipl. inž. MIRAN VESELIČ, univerzitetni profesor na Biotehnični fakulteti Univerze v Ljubljani:

Dobil je priznanje za učinkovito in uspešno teoretično in aplikativno razvijanje sodobnih metod v vinogradništvu in vinarstvu.

Miran Veselič je bil rojen leta 1913. v Ormožu, 1938. je diplomiral na kmetijski fakulteti v Zagrebu. Leta 1945 je bil direktor Vinarske in sadjarske šole v Mariboru; od 1950. dalje predava na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani.

Po oceni komisije gredo nagradjenci zaasluge za uvajanje visoke vzgoje vinske trte, ki poveča pridelke za dva do trikrat, za koncept načrtne in masovne obnove terastih vinogradov in za izdelavo dvanajstih projektov proizvodno-industrijskih vinarn, kjer je uspešno prenesel najnovejše znanstvene dosežke v prakso.

VELIKO BESED MALO POSLUHA

V okviru slovenskega kemijskega društva je bilo decembra v Kranju dvodnevno posvetovanje o stanju in razvoju kemične industrije v Sloveniji.

Kemična industrija Slovenije, ki so jo nekateri govorniki označevali kot „obrtne delavnice z zaostalo miselnostjo trgovske mentalitete“, se bo v prihodnje lahko razvijala le ob bistveno drugačnih pogledih na razvoj, kot so bili doslej, ko podjetja te panoge v glavnem niso imela posluha za skupne akcije, ki bi edino lahko rodile uspeh. Kemična industrija je kapitalno intenzivna panoga, zato razdrobljena sredstva in osamljeno nastopanje posameznih podjetij ne morejo obroditi večjih rezultatov.

Udeleženci posvetovanja so soglašali v oceni, da je nujno treba poglobiti raziskovalno delo v podjetjih in izven njih. Povečati se mora tudi sodelovanje raziskovalcev v podjetjih z raziskovalci v inštitutih oziroma skupinsko delo obeh. Le tako bo lahko raziskovalna naloga točnejše opredeljena, raziskovalci v podjetju, ki so pri nalogi sodelovali, pa bodo rezultate raziskav lažje vpeljali v podjetje. Bistveno bi se zato morali spremeniti tudi dosednji način dela v raziskovalnih inštitutih.

Na posvetu so terjali tudi večjo povezanost med proizvodnjo in znanostjo. Slišati je bilo celo misel, da leži del krivde za mentaliteto slovenskih kemikov tudi na univerzi, ki je učila le pasivno, zato inženirji v praksi ne znajo delati aktivno, ker se tega niso naučili med svojim šolanjem. Oprema šole je za sodoben pouk že dokaj zastarela in neprimerna. Tudi sodelovanje med profesorji in študenti ni zadostno. Na fakulteti naj bi omogočili, da bi predavali tudi priznani strokovnjaki iz prakse, ker bi le tako lahko oblikovali vez med podjetji in bodočimi strokovnjaki.

Veliko dobrih misli – škoda, da je bilo na tem dvodnevem posvetovanju o tako pomembni problematiki kemične industrije tako malo vodilnih delavcev podjetij. Glede na njihovo pasivnost pri obravnavanju tega problema tudi ni mogoče pričakovati, da bo posvetovanje v praksi prineslo pomembnejše spremembe oziroma uspehe!

pk

KORISTNO POVEZOVANJE

Ustanovljeno je jugoslovansko poslovno združenje za promet s kožami

Tik pred novim letom so jugoslovanska podjetja Dalma-Koteks iz Splita, Kožar iz Kosskove Mitrovice, Derma iz Zagreba, Koteks-Tobus iz Ljubljane, Jugokoža iz Subotice, Srbokoteks iz Beograda in Stokokoop iz Skopja, ki opravljajo blizu 80% prometa z domačimi in blizu 50% prometa s kožami iz uvoza, podpisala pogodbo o ustanovitvi Poslovnega združenja za promet s kožami s sedežem v Zagrebu. Naloga novega združenja bo predvsem skrb za napredek prometa s kožami, volno, ščetinami in klavnimi odpadki. Pomagalo bo podjetjem pri modernizaciji in organizaciji dela, predvsem pa bo organiziralo sodobne oblike skupne prodaje in bedelo nad kvaliteto surovin.

Omenjena jugoslovanska podjetja so se morala sporazumeti o sodelovanju. Prav v minulim letu so se namreč v prometu s kožami, volno, ščetinami in klavnimi odpadki pokazale vse anomalije dosedanje razdrobljenosti in nesodelovanja. Podjetja, ki uporabljajo tovrstne surovine za končne izdelke, so se spričo velikega pomanjkanja teh surovin na domačem trgu v prejšnjem obdobju lani še bolj usmerila v uvoz, k temu jih je silila tudi ekonomska računica, saj so kože v tujini lahko kupovali ceneje kot doma, razen tega pa je bila tudi kvaliteta uvoženih kož mnogo boljša kot pri domačih. Zato je razumljivo, da je uvoz omenjenih surovin lani celo dvakrat presegal uvoz v 1969. letu. Vse to in predelava, ki je bila lani po obsegu enaka kot v 1969. letu, je povzročilo, da imajo v klavninah ter v podjetjih za promet s kožami polna skladišča neprodanih kož.

Zavoljo tega ustanovitelji Poslovnega združenja za promet s kožami menijo, da brez samoupravnega dogovora zainteresiranih gospodarskih organizacij v proizvodnji, prometu in predelavi domačih kož ter brez ustrezne pomoči bank ter pristojnih državnih organov ne bo mogoče dovolj hitro in učinkovito izboljšati sedanjih razmer na tem področju. Eden od njih ukrepov v tem trenutku je, da bi čimprej izenačili pogoje pri nakupu domačih in uvoženih kož. Pravkar ustanovljeno poslovno združenje za promet s kožami, za katerega je bil eden glavnih pobudnikov tudi ljubljanski Koteks-Tobus, lahko veliko pomaga pri reševanju tovrstnih problemov.

M. Ž.

inles

ribnica

PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

Na pragu odjuge?

Odrpto tržišče ni samemu sebi namen — je pot do odmrznitve cen

Zadnje dni decembra, pet minut pred dvanajsto, je zvezna skupščina „zamrznila“ tudi negospodarno zviševanje osebnih dohodkov v prvih mesecih letošnjega leta. Kot vse kaže, je prevladalo prepričanje, da samo z zamrznjenjem cen ni mogoče uresničiti programa stabilizacije. Celotno več: prav zaradi povečane kupne moči prebivalstva, ki ji je botrovalo premišljeno povečevanje osebnih dohodkov v zadnjih mesecih minulega leta, so začele cene spet lesti navzgor. Pokazalo se je, kot že ničkolikokrat doslej, da ekonomskih zakonitosti ni mogoče krotiti z dekreti iz pisarn.

Sicer pa vprašanje o tem, kaj pri uravnovešanju trga ukreniti z dohodki prebivalstva, ni novo. Kadarkoli sta dvig cen in inflacija ogrozili stabilnost gospodarstva, tržišča in dinarja, se je v zvezni skupščini razplamtela razprava o tem ali je in koliko je samoupravna delitev dohodka vir nestabilnosti in družbenega nemira. Predstavniki ZIS vidijo v samoupravni delitvi ne samo vir nestabilnosti, ampak tudi nevarnost za akumulacijo, češ da samoupravna delitev še ni zagotovila razširjene reprodukcije, sindikati pa na osnovi zaključnih računov gospodarskih organizacij dokazujejo, da samoupravna delitev kljub ekscesom in neenotnim kriterijem vendarle prča, da je razširjena reprodukcija v varnih rokah. Ta pesem se ponavlja tudi sedaj, v razgovorih o stabilizacijskem programu. Prvi menijo, da mora stabilizacijski program v prvih štirih mesecih omejiti gibanje osebnih dohodkov vse dokler v republikah ne zgradimo dolgoročnega mehanizma samoupravne delitve, drugi pa, da se je treba opreti na družbene in samo-

upravne dogovore, ker bi omejevanje osebnih dohodkov dejansko omejevalo tudi razvoj samoupravljanja in ponudilo tudi že sklenjene samoupravne dogovore ter vso atmosfero samoupravnega dogovarjanja.

Kakšen je rezultat teh dogovorov je znano: administrativni poseg na področje delitve. Ob tem ukrepu zvezne skupščine pa postaja še bolj jasno, da vsesplošna zamrznila cen in OD ne more dolgo trajati. Če smo se odločili za enotno tržišče, moramo poskrbeti tudi za njegovo odprtost. Če namreč hočemo na enotnem tržišču vrednotiti rezultate dela in gospodarjenja, potem moramo za to imeti objektivna merila; osnova zanje pa je usmerjenost na realni tečaj dinarja in na čim višjo stopnjo njegove konvertibilnosti. Seveda so za to — poleg sprememb v režimu uvoza, ki ga moramo liberalizirati — potrebne številne spremembe v sistemu. Zožiti je treba visoke razpone carinskih stopenj in davčnih olajšav ter določiti le najnujnejše omejitve v blagovnem režimu. Zagotoviti je treba tudi organizirano in kontrolirano devizno tržišče.

Odrpto tržišče torej ni samemu sebi namen, ampak je pot do odmrznitve cen. Te ne bodo več pod kontrolo države, ampak bodo zaradi svobodnejšega uvoza izpostavljene pritisku inozemskih cen. Vendar svobodnejši režim, tudi po „odmrznitvi“ ne bo smel veljati za cene tistih storitev in blaga, katerih proizvajalci imajo monopolen položaj. Sırša liberalizacija cen za te storitve bo zato morala biti tudi v prihodnje odvisna od dogovora s pristojnimi organi državne uprave.

VINKO BLATNIK

Modna hiša je za jesensko – zimsko sezono 70/71 pripravila bogato kolekcijo damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. V prodaji bodo tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plašev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

ZAKAJ VEDNO LE OD SPODAJ NAVZGOR?

Čeprav je osnutek resolucije o odgovornosti pred zvezno skupščino, pa konkretni model zanjo še vedno iščemo

V razpravah o gospodarskih in političnih spremembah, ki se jih lotevamo, lahko pogosto slišimo, da se v našem družbenem razvoju ne bomo premaknili daleč naprej, če ne bomo v prihodnje razen nalog opredelili tudi odgovornosti tistih, ki so jih dolžni opraviti. V resnici je nelogično, da nalaga naša družba na primer istim direktorjem, med njimi tudi gospodarsko nepismenim, kar naprej enako ali celo bolj zahtevne naloge, čeprav se je že večkrat izkazalo, da jim niso kos. Tudi „botri“ številnih zaplani-ranih investicij pogosto napredujejo na družbeni lestvici, namesto da bi nosili posledice zaradi svojih premalo preiščenih političnih ali strokovnih predlogov in odločitev. Nič čudnega, da v ljudeh plahni zaupanje v obljube, če jih morajo poslušati iz ust nesposobnih ljudi.

Po tem uvodu bo morda bolj razumljivo, zakaj je bila tako dolgotrajna pot do osnutka resolucije o odgovornosti nosilcev samoupravnih in drugih družbenih ter javnih funkcij, ki jo je dala v razpravo zvezna skupščina. Na zavlačevanje je – po oceni komentatorjev dela zvezne skupščine – vplivalo tudi dokaj pogosto mnenje, da teorija o odgovornosti še ni dovolj proučena. O odgovornosti so tako govorili že v prejšnjem sklicu zvezne skupščine, tega problema pa so se leta 1967 lotili odbor za samoupravljanje v delovnih organizacijah, odbor za uresničevanje pravic občanov organizacijsko-političnega zbora in nekateri poslanci gospodarskega zbora. Pozneje so to nalogo zaupali centru za delavsko samoupravljanje v Beogradu, ki naj bi pripravil elaborat o odgovornosti nosilcev samoupravnih funkcij v delovnih organizacijah. Za proučevanje odgovornosti zveznih funkcionarjev pa – kot piše v ustavnih dokumentih – „še ni bilo moč najti ustreznega izvajalca“. To nalogo naj bi prvotno opravil zvezni sekretariat za zakono-

dajo, vendar ni prišel daleč od skice vprašanj, ki naj bi jih vseboval zakon o odgovornosti zveznih funkcionarjev. V elaboratu, ki ga je pripravil omenjeni center, je pomembna razlaga vzrokov za zavlačevanje, po kateri celotnega sistema odgovornosti javnih in drugih družbenih funkcij ni mogoče oblikovati prej, dokler ne bomo določene proučili vsebine, smeri in oblik izpopolnjevanja samoupravnih sistemov ob vse močnejšem procesu deatizacije.

Nasprotna tej dolgotrajni in zastojem polni poti skupščinskih pobud pa je bila praksa v delovnih organizacijah, saj vsebujejo normativni akti mnogih delovnih organizacij tudi že konkretna določila in predpise o odgovornosti nosilcev samoupravnih funkcij. Kaže torej, da je pripravljenosti za uzakonitev odgovornosti več „spodaj“, v delovnih organizacijah kot pa „zgoraj“, v občinah, republikah in v federaciji.

Osnutek resolucije o odgovornosti je sedaj pred zvezno skupščino – pa tudi nasprotujoča si stališča. Nekateri menijo, da bi resolucija morala obravnavati le politično odgovornost, to je kršenje načel samoupravne družbe. Prav tako ni bilo doseženo soglasje o sprejemu posebnega zakona o odgovornosti nosilcev javnih funkcij v federaciji. „Model“ za odgovornost torej še vedno iščemo. Vendar pa je priložnost za razgovore o njem sedaj mnogo bolj ugodna. K temu so v marsičem prispevala tudi stališča tistih oseb, ki so sprejele ostavko dr. Miljanića kot normalen pojav v samoupravni družbi, in to predvsem kot izraz odnosa do odgovornosti pri opravljanju javne funkcije. Kljub temu pa se zastavlja vprašanje, zakaj govorimo o odgovornosti bolj pogosto in tehtno „spodaj“ kot „zgoraj“, zakaj ne gradimo odgovornosti predvsem „od zgoraj navzdol“?

V. B.

TE DNI SO REKLI

PREDSEDNIK TITO v novoletni izjavi za RTV Ljubljana:

Ena velikih slabosti v našem družbenem življenju doslej je bila, da smo v glavnem pretiravali ali celo dramtizirali negativne pojave in težave, nismo pa videli dejstev, ki kljub vsem težavam pričajo o tem, kako velik napredek smo dosegli in ga vsak dan dosežemo v naši državi. Pretirana in nekonstruktivna kritika je prav tako kvarna, kot če bi zamolčali uspehe, ki jih dosegajo naši delovni ljudje. V tujini se mnogi čudijo, da ženemo toliko hrupa o naših težavah, kakor da bi šlo pri nas vse po zlu. Dandanes pa je takih in podobnih težav nič koliko v vseh državah.

V letu 1971 ima ZIS nalogo, da stabilizira naše gospodarstvo, imeti pa mora popolno podporo vseh nas in vseh republik. Treba se je odpovedati različnim apetitom in ambicijam po pretiranih investicijah. Preprečiti je treba inflacijo zaradi različnih nepokritih investicij in drugih vzrokov. Toda stabilizacija in urejanje našega gospodarstva ne smeta iti na rovaš našega delovnega človeka, zlasti pa ne na ljudi z nizkimi prejemki. Nasprotno stabilizacija mora zagotoviti izboljšanje življenja ljudem z najnižjimi prejemki, zlasti pa tistim, ki imajo številne družine.

EDVARD KARDELJ, član Sveta federacije, v razgovoru z novinarji:

Obsežno delo, ki ga sedaj opravljamo pri nadaljnji obdelavi našega družbeno-ekonomskega in političnega sistema, bo nedvomno omogočilo, da bo drugi kongres samoupravljalcev ustvarjalno in s konkretnimi rešitvami vplival na družbene sklope in na smer našega družbenega razvoja. To pomeni, da je ne samo utemeljeno pričakovati, temveč se je treba tudi v pripravah zavzemati za to, da bo ta kongres v imenu delavskega razreda in vseh delovnih ljudi doprinesel k tistem odgovorom na sedanja vprašanja, ki bodo prispevali k nadaljnji krepitvi položaja, družbenega vpliva in odgovornosti delovnega človeka tako v okviru družbenega dela, kakor tudi v celotnem socialnem in političnem sistemu naše družbe.

Sedaj očitno ni več dovolj, da bi delovni ljudje imeli popoln vpliv samo na upravljanje v delovnih organizacijah. Sedaj so glavni problemi v tem, da se ta neposredni vpliv kaže širše, tudi v odnosih med posameznimi delovnimi organizacijami, v ustreznem sistemu dohodkovnih in drugih gospodarskih odnosov in v sistemu popolnega gospodarskega in političnega nadzorstva delavcev nad vsemi oblikami koncentracije preteklega dela. Zlasti pa se mora vpliv naših samoupravljalcev neposredno pokazati zunaj „tovarniških zidov“, saj morajo biti prav ti steber naše družbe. Delavski razred mora izražati svoje vsakdanje in dolgoročne interese v samoupravljanju, v možnosti, da se samostojno bojuje za produktivnost dela in za razvoj proizvodnih sil s pomočjo različnih oblik samoupravnih dogovorov in združevanja, tako da se identificira s skupščinskim sistemom itd.

... v jugoslovanskih sindikatih

ČEMU SO SINDIKATI PROTI OMEJITVI?

SVET ZSJ

Svet ZSJ je na zadnji plenarni seji obravnaval med drugim tudi predlog ZIS, da naj bi do konca aprila naslednjega leta omejili porast osebnih dohodkov na stopnjo 11 % v primerjavi z letom 1970, in tega predloga ni podprl.

Glavnirazlogi za tako stališče Sveta ZSJ so naslednji: s tem zakonom se limitira rast osebnih dohodkov, s čimer se uvaja administrativna intervencija; ta ukrep podcenjuje družbeno-ekonomsko funkcijo osebnega dohodka in pomeni dvom o smotnem ravnanju delavcev v materialni proizvodnji; posamezni ekscesi pri formiranju dohodka se s tem zakonom ne odstranjujejo, otežuje pa ta zakon uveljavljanje že izoblikovanih dogovorov na področju združenega dela. S tem zakonom tudi ne rešujemo problema tistih delavcev, ki prejemajo nizke osebne dohodke, hkrati pa z njim vnašamo na to področje nepotrebno administrativno proceduro. Tak zakon po oceni sveta ZSJ slednjič tudi ni v skladu s sprejetimi političnimi stališči o novi vlogi federacije.

Organizacije in organi Zveze sindikatov ter posebnih sindikatov so tudi doslej nasprotovali administrativnemu urejanju delitve dohodka in osebnih dohodkov. Predstavniki Sveta ZSJ so večkrat posredovali ta stališča pristojnim organom in tako pripomogli k temu, da smo opustili predloge nekaterih organov uprave o zamrzitvi osebnih dohodkov, oziroma da je bil umaknjen predlog, po katerem naj bi delovnim organizacijam v 1971. letu preprečili spremeniti dosežena razmerja v delitvi na osebne dohodke in na sklade.

Kljub takim stališčem sindikata je ZIS predlagal, zvezna skupščina pa po hitrem postopku sprejela zakon o začasnih omejitvi porasta osebnih dohodkov. Po mnenju Sveta ZSJ tako pomembno vprašanje ne bi smelo priti na dnevni red zasedanja skupščine, predno niso usklajena stališča vseh zainteresiranih dejavnikov z sindikata. Po oceni sindikatov lahko ta zakon pripelje do pomembnih težav pri uveljavljanju stabilne politike dohodka v delovnih organizacijah ter celo do linearnega in nepravilnega zviševanja osebnih dohodkov zlasti v tistih delovnih organizacijah, ki imajo sredstva in ki lahko delijo dohodek neodvisno od rezultatov dela.

Organizacije in organi sindikatov in Zveze sindikatov so bili že doslej aktivni pri uveljavljanju politike dohodka in osebnih dohodkov ter sodijo, da je le-ta najpomembnejši dejavnik pri stabilizaciji in razvoju samoupravljanja. Tako so bili doseženi tudi že prvi pomembni rezultati v samoupravnem dogovarjanju, čeprav z njimi še ne moremo biti povsem zadovoljni. Zato je na plenarnem zasedanju Svet ZSJ poleg že izoblikovanih stališč sprejel tudi poseben dokument o stališčih in nalogah organizacij in organov sindikata pri uveljavljanju takšne politike dohodka in osebnih dohodkov, ki bo pripomogla k stabilizaciji in ki bo zagotavljala materialno in socialno varnost delavcev.

S sprejemom tega zakona je ZIS sprejel pomembno odgovornost. Ker se je izrekel za tako občutljiv ukrep, sindikati od ZIS pričakujejo, da bo v mejah svojih pristojnosti uveljavljal ukrepe za večjo stabilnost cen in življenjskih stroškov. V razmerah, ki so nastale s sprejemom tega zakona, Svet ZSJ pričakuje, da bodo vse sindikalne organizacije in samoupravni organi na osnovi stališč sindikatov sprejeli lastne ukrepe o politiki delitve kot del svojih stabilizacijskih programov. Na ta način bodo sindikati pripomogli k temu, da se čimprej otresemo administrativnega urejanja ter da povsem uveljavimo samoupravno odločanje o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

JŽ V STISKI

Dolgoletna neugodna primarna delitve, prenizke tarife in neinvestiranje so naše železnice v finančno-ekonomskem oziru izčrpali, tako da niso sposobne same poskrbeti zase. V štirih letih so izgube SJŽ dosegle 593 milijonov ND; več kot 300 milijonov ND se je zaradi slabe delitve prelilo v druge panoge, v proračune, banke in drugam pa 846 milijonov ND. Stroški modernizacije so presegle predvidevanje za milijardo 300 milijonov ND. V boljših razmerah gospodarjenja bi bila rešitev ta, da bi del presežne vsote krila SJŽ sama, da bi Mednarodna banka povečala svoj delež in da bi republike svojo pomoč odmerjale po novi ceni modernizacije.

Nestrokovnost v Beogradu

Številke so sicer drugačne, problem pa je očitno enak tudi v Ljubljani

Naše gospodarstvo bomo nedvomno uravnovesili le, če bodo postali nestabilni nestrokovni ljudje, ki zasedajo položaje kvalificiranih. Parola „pravi človek na pravo mesto“ je več kot aktualna: v Beogradu zasedajo 22.000 delovnih mest, ki zahtevajo visoko izobrazbo, ljudi, ki je nimajo; v 4000 beograjskih delovnih organizacijah je na položaju direktorja le en strokovnjak, mlajši od 40 let; delavski svet ŽTP Beograd je pred kratkim sprejel pravilnik, po katerem se prizna visoka strokovna izobrazba ljudem, ki so v podjetju 10 let in so na vodilnem mestu 3 leta ali pa so opravili 10-mesečni tečaj.

Seveda so tudi drugačni pri-

meri, ki potrjujejo, da je v delu gospodarstva le prevladalo spoznanje, da sta razvoj in poslovni uspeh v neposredni odvisnosti od števila visokokvalificiranih ljudi, sposobnih obvladovati novo tehniko in tehnologijo ter organizacijo dela.

Zaradi vsega povedanega se je treba uresničevanja parole „pravi človek na pravo mesto“ lotiti previdno. Treba je ugotoviti žarišča odpora, kar bo omogočilo uspešen boj proti monopolu privilegiranih skupin v vodenju kadrovske politike, boj za take razmere, ko bo normalno, da nestrokovnjake zamenjajo strokovnjaki in ko bo izhodišče kadrovske politike najgloblji interes proizvajalcev, da jih vodijo sposobni strokovnjaki.

Zakaj smo te beograjske ugotovitve povzeli? Zato, ker imamo podobne razmere tudi pri nas! Pa tudi zdravila zanje so enaka! —ik

A. Novak

Kritika ukrepov

Upravni odbor Gospodarske zbornice Makedonije o stabilizacijskem programu ZIS

Upravni odbor gospodarske zbornice Makedonije je razpravljal o stabilizacijski politiki ZIS in odločno poudaril, da plan stabilizacije ni v skladu s sklepi prve konference ZKJ o ekonomskih funkcijah federacije. Gospodarstveniki Makedonije so predvsem začudeni, zakaj v programu ni nič pojasnjeno o nadaljnji usodi investicijskih in z zakonom sprejetih obveznostih federacije do Makedonije in Črne gore do leta 1972. V teh zakonskih obvezah so investicije za izvajanje melioracijskih del, za gradnjo avto ceste pri Titovem Velesu in gradnjo tretje faze

železarne v Skopju. Poleg tega se UO zbornice ne strinja s predvideno stopnjo rasti družbenega proizvoda v višini 5,5 % letno, ker meni, da je depresivna za gospodarske razmere Makedonije. Upravni odbor tudi meni, da stabilizacijski program ni rešil problema enotnega tržišča v Jugoslaviji. Federacija mora zavarovati enotno politiko jugoslovanskega tržišča in ustvariti pogoje za enakopravno gospodarjenje posameznih predelov in panog – Makedonija pa je kot pretežno surovinsko proizvodno področje pri tem zapostavljena.

PRESNETI SNEG! ZACETI BO TREBA...

... MISLITI NA...

... ZIMSKO SEZONO.

PODOBE NAŠEGA ČASA

Na posvetu učenih jezikoslovcov je vstal ondan učen mož in trdo pribil:

— Tudi vsakdanja govornica ustvarja svoj jezik. Ampak, pri nas smo vse preveč starokopitni, da bi to staro resnico cenili in upoštevali.

In je trdo, jezno sedel. — Konkretno prosim! Navedite primer! je demokratično zaprosil predsedujoči.

— So besede, moderne, se razume, ki jih vsak dan slišimo, pa jih ni v nobenem slovarju. Našim slavistom se ne zdi vredno, da bi ...

— Na primer?
— Beseda „melizira“ je že taka! Le zakaj se je ne bi vpisalo tako, kot druge, v slovar in reklo s pojasnilom „ki perilo mehča“. Nedvomno gre za neznanje, nezanimanje, za neodgovoren od-

— Ja, prav s to!
— Prosim!
— Jaz sem imel na skrbi besedo „melizira“, potem ko smo si nekaj takšnih novih pojmov med seboj razdelili. Zato lahko povem, kako je s to stvarjo in kaj je

— Kar si kdo predstavlja! Največkrat pa ljudje mislijo, da je notri nekaj več.
— A potem ne pomeni, da mehča?
— Ne, ne pomeni!
— Kaj pa potem dela?
— Kar si kdo predstavlja.

MELIZIRANJE

nos do modernega časa, za neprizadetost, če ne celo za kaj hujšega. In to pri tistem delu naše inteligence, ki bi ji moral biti naš vsakdanji jezik, naš pogovorni jezik, ki se je samoniklo razvil iz ...
Suh mož sredi sobe je dvignil roko.
— Kaj v zvezi prav s to temo?

zadaj. Klicali smo tovari in spraševali, kaj pomeni, pa ga ni bilo človeka, ki bi znal kaj več povedati. Nazadnje smo naleteli na psihologa, menda referenta za potrošniško psihologijo, ki je rekel, da je beseda njegov umotvor?
— Kaj pa pomeni? je vprašalo več glasov hkrati.

Eni mislijo, da mili, drugi, da škroba, tretji da beli ...
— Jako zanimivo! Vse kaže, da gre za dokaj širok pojem, ne? Ve kdo še kakšnega podobnega, vpraša predsedujoči.
— Jaz! se oglasi lektor iz reklamnega biroja. — Stabilizira!
VINKO BLATNIK

Hvala, neznana tovarišica

Prijetno srečanje v zavodu za delovno usposabljanje mladine v Črni na Koroškem

Dedek Mraz zadnje decembrske dni 1970. leta ni pozabil 121 gojencev Zavoda za delovno usposabljanje mladine v Črni na Koroškem. Za marljivost v preteklem letu se jim je resnično oddolžil. Vsakemu je prinesel slaščice in tople copate. Kolektivnih daril pa je bilo za zvrhan koš. S prispevki delovnih organizacij iz Mežiške doline je dedek Mraz „kupil“ 3 tranzistorje, magnetofon, 2 gra-

mofona, 30 sani ter številne igrače.

Na upravi Zavoda za delovno usposabljanje mladine v Črni na Koroškem pa so bili še posebej veseli darila za zdaj še neznane tovarišice, sicer blagajničarke na bencinski črpalki Istra-benz v Kopru. Po pošti jim je poslala 400 novih dinarjev in pismo. Med drugim je zapisala, da se večkrat spominja televizijske oddaje o otrocih in Črne ter prizadevnih tovarišic. Od takrat, ko je gledala to televizijsko oddajo, je začela shranjevati ves denar, ki ga pustijo šoferji, češ — ta drobiz pa naj bo za kavico. 400 dinarjev, kolikor se je nabralo v letu 1970, je poslala za obdaritev otrok. „Upam pa,“ je zapisala v pismu nezna-

KOČEVJE

V kočevski občini ima šest delovnih organizacij na skrbi stanovanjsko in komunalno področje. Ko so pred kratkim ocenjevali njihovo delo, podatke je zbral Svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve, so skupnili predlagati občinski skupščini, naj bi priporočila vsem tem delovnim organizacijam, da bi do konca marca razpravljale o združitvi. Tako bi dobili, eno delovno organizacijo, ki bi štela skupaj nekaj nad 130 zaposlenih, združili bi sedaj skromne sklade in bi tako mnogo lažje reševali številne stanovanjske in komunalne probleme v občini.

Nov dom za ostarele občane

Prostori doma za ostarele v Dravogradu so že zdavnaj odslužili pa tudi premajhni so, saj je na Koroškem kakih 300 občanov, ki bi bili potrebni varstva in toplega kofička na stara leta

V Domu za ostarele občane v Dravogradu je sedaj okrog 50 oskrbovancev iz vseh štirih koroških občin. Zmogljivosti doma so nekoliko manjše, sicer pa so prostori in oprema zastareli. V varstvo bi bilo treba vključiti še več občanov, pa ni

prostora. Po nekaterih sicer nepopolnih podatkih naj bi bilo na Koroškem okrog 300 občanov, ki bi bili potrebni organiziranega varstva in toplega kofička na stara leta. Med zdajšnjim popisom bodo v posameznih občinah lahko podrobneje ugo-

tovili, koliko občanov je na stara leta ostalo brez pomoči in nege.

Ker se bliža čas verifikacije domov za ostarele občane, so v Dravogradu že pred časom začeli z akcijo za gradnjo novega doma za ostarele občane iz Koroške, ki bi lahko sprejel okrog 200 oskrbovancev. Priprave za gradnjo novega doma so toliko napredovale, da so zdaj pripravljene variantni predlogi za lokacijo, biro Ambient pa pripravlja študijo in približno ocenitev stroškov gradnje. Tako naj bi občinska skupščina Dravograd že v kratkem prvič tudi podrobneje razpravljala o gradnji. Potem pa naj bi do srede 1971. leta pripravili vso potrebno dokumentacijo in izdelali tudi fi-

nančno „konstrukcijo“ investicije. Dela pa bi naj potem opravili najpozneje v dveh letih.

Že zdaj deluje dom za ostarele občane za območje vseh štirih koroških občin (Dravograd, Slovenj Gradec, Radlje ob Dravi in Ravne na Koroškem) v Dravogradu. Verjetno bi bilo nesmiselno, če bi skušali v prihodnje v vsaki občini sami reševati probleme tistih, ki so ostali brez pomoči in nege na stara leta. Potrebna je torej skupna akcija, to pa istočasno tudi pomeni, da bi si morale deliti vse štiri koroške občine, odvisno od števila oskrbovancev, tudi stroške gradnje novega doma za ostarele občane. Verjetno Dravograjčani pri tem v prihodnje ne bodo imeli večjih težav. (ek)

BREST
POHIŠTVO

na tovarišica, „da bo prihodnje leto več denarja.“ Vsem skupaj, gojencem zavoda in vzgojiteljem, pa je zazelela v novem letu kar največ sreče.

Pozornost neznane tovarišice, blagajničarke na bencinski črpalki Istra-benza, je vse v zavodu v Črni izredno presenetila. Takšno darilo in pozornost nista vsakdanja stvar. Zato so ji resnično hvaležni. (ma)

CELJSKO MEDOBCINSKO DRUŠTVO TELESNIH INVALIDOV JE IMELO OBČNI ZBOR

»BI DALI ROKO ALI OKO ZA 15.000 DINARJEV?«

Število telesnih invalidov pri nas narašča iz dneva v dan. Namesto, da bi se z razvojem industrije število invalidov zmanjševalo, je ravno nasprotno. Na štiri zaposlene pride že en invalidski upokojenec; število teh je skoraj enako številu starostnih upokojencev. Ali nas to ne bi moralo prisiliti do resnega razmišljanja. Kaj je boljše: da invalidi prejemo le invalidske rente, ali pa da jih zaposlimo na primernih delovnih mestih.

Celjsko medobčinsko društvo telesnih invalidov si je že zadalo nalogo, da odpravi takšna delovna mesta, kjer je možnost, da zaradi neurejenosti postane delavec invalid. Zavedajo se, da je lažje preprečiti neurejenost, kot pa zdraviti ali skrbeti za invalida. Takšno prizadevanje društva telesnih invalidov so podprli tudi vodstva sindikalnih organizacij, vprašanje pa je, če se bodo za to zavezale tudi delovne organizacije, kjer takšna nevarna delovna mesta so.

Eden izmed vzrokov za takšno nevarnost je v tem, da delovne organizacije pri nesreči ne utrpijo preveč škode. Podjetje je zavarovano in na sodišču plača le smešno nizko škodnino. Roka ali oko veljata naj tisoč dinarjev. „Kdo izmed nas bi dal roko za to vsoto?“ je na občnem zboru društva vprašal prišle eden izmed delegatov. „Če pa ni bila škodnina višja, milijon ali dva, potem bi delovne organizacije bolj skrbela za varnost svojih delavcev.“

Drugo, kar se ob tako velikem številu invalidov poraja, je vprašanje, kako invalide zaposliti. Delovne organizacije se jih izogibajo in jim v najboljšem primeru ponudijo delovno mesto vratarja ali telefonista. Ekonomsko miselnost je zasenčila socialno! Verjetno bi se dalo tudi to stvar spremeniti na bolje. Predvsem za naš način, da bi delovne organizacije, ki bi zaposlovale invalide,

bile oproščene nekaterih dajatev. Za to pa so seveda potrebne zakonske spremembe. Pri tem pa moramo takoj poudariti, da družba s tem ne bi nič izgubila, ampak le pridobila. Prav tako pa bi lahko oprostili invalide dajatev, če bi se želeli posvetiti obrti ali kmetijstvu. To je samo nekaj od predlogov na celjskem občnem zboru, ki so jih udeleženci sprožili, v danih možnostih pa bi jih bilo vredno upoštevati.

Nerešenih vprašanj pa je še mnogo. Društva telesnih invalidov, ki so pred kratkim začela delovati, bodo skušala v najkrajšem času urediti vse najpotrebnejše. Seveda pa so prizadevanja in uspeh tega društva odvisna od prizadevanj tudi ostalih, ki morajo skrbeti za zmanjševanje števila telesnih invalidov. Posebej pa se bodo pri tem morali zavzeti varnostni inženirji in tehniki v delovnih

organizacijah, samoupravni organi in sindikalne organizacije.

MILAN BRECL

industrija metalnih polizdelkov - slovenska bistrica

PROIZVAJA:

pločevino, trakove, rondele in rondelice, palice, cevi in profile, žico, varilno žico in pletene elektro-vodnike,

okna, vrata, fasade in nosilne konstrukcije iz aluminija in vseh standardnih aluminjskih zlitin

VSEM OBČANOM SLOVENSKE BISTRICE ČESTITAMO ZA OBČINSKI PRAZNIK!

PORTRETI IN SREČANJA

Danes vam predstavljamo enega izmed pionirjev našega samoupravljanja, predstavljamo vam simpatičnega Martinjaka, referenta za mehko predelavo pri Lesno industrijskem podjetju LIP Slovenske Konjice. Spoznali boste človeka, ki je znal delavsko samoupravljanje že od vsega začetka ločevati na pravice in dolžnosti, spoznali boste enega izmed tistih redkih ljudi, ki so bili pripravljeni, in so še, pridobitve delovnega ljudstva plačevati z odgovornostjo in ne s frazami in praznimi obljubami.

„Če se danes ozrem na sam začetek, se mi zdi, da nam je usoda potisnila v roke kakaj slabe karte. Delavci so videli le svoje pravice, „privilegije“ odgovornosti in dolžnosti pa so, tako so vsaj mislili, z volitvami prenesli na tiste, za katere so smatrali, da so dolžni in sposobni zastopati njihove interese. Pojavu nezaznavanja samoupravljanja, ki je bil takrat priso-

ten skorajda na vsakem koraku, se je pri nas pridružila še ena dimenzija, specifična za naše razmere. Naše podjetje je zaradi dislokacije med bistrsko in konjiško

občino na drugačen način in po drugačni poti doživljajo spremembe, ki jih je prinašal s seboj samoupravni sistem, in dejansko se je pri nas dogajalo to, da so v posameznih obratih, namesto težnje po zblizevanju neposrednih proizvajalcev, igrali prvo violino interesi občin, ki so nasprotno delovni kolektiv razdvajali. Stanje nas je prisililo, da smo leta 1957 posameznim obratom priznali

status pravne osebe in tako omogočili volitev obratnih delavskih svetov. Centralni organi podjetja so si prizdžali pravico odpravljanja razlik, ki se, če zaradi drugega ne, že zaradi same narave izdelkov pojavljajo med obrati.“

Ne bodo ustvarili uravnolovke, niti ni to njihov namen, dosegli pa so to, da sta občutka podrejenosti in nadrejenosti vsaj za pravega samoupravljavca, za takega, ki pozna meje svojih pravic in dolžnosti, preživeli vrednosti. „O samoupravljanju lahko govorimo toliko časa, dokler igramo z odprtimi kartami, dokler podatkov o stanju podjetja ne zavijemo v celo-

fan papir ali duh poslovne tajnosti, toliko časa, dokler je vsakomur, pa naj bodo njegovi interesi zastopani neposredno ali posredno, omogočeno, da svobodno izraža in izvršuje svojo funkcijo samoupravljavca. Brž pa ko se uspava, izgubiš tla pod

Graditi je treba na zavesti ljudi

nogami, in samoupravljanje postane fraza, visoko zveneca deklaracija, ki pozablja na človeka, če ga je seveda sploh kdaj upoštevala. In potem se zgodi to, kar se je v letih 1964 do 1966 zgodilo nam. Vodilne položaje v podjetju je zasedla garnitura, ki se zaradi svoje družbene omejenosti ni mogla in tudi ni hotela sprijazniti z odnosi, ki jim pravimo socialistični in samoupravni. Toda

na srečo je zavest našega delavca že takrat dosegla tisto stopnjo, ko mu je bilo nemogoče vzeti tisto, kar je z vso odgovornostjo prevzel nase. Kako čudovito je bilo spoznanje, da eden ni rojen samo za to, da posluša in drugi spet ne samo za to, da ukazuje! Kako čudovito je bilo spoznanje, da diktatura nekega ožjega vrha v delovnem človeku nima več realne opore! In prav to spoznanje je potrdilo našo odločitev iz leta 1957.

V. KOGEJ

inles
ribnica
PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

Posvetovanje »za okroglo mizo« na Jesenicah

Razreševanje konfliktnih situacij in usklajevanje individualnih in družbenih interesov v samoupravni družbi

Tudi v naši družbi so protislovja med individualnim in kolektivnim interesom pa tudi med kolektivnim in družbenim interesom ● Kako razreševati konfliktno situacijo na zakonit način ne samo v podjetjih, temveč tudi na relaciji delovna organizacija — družba? ● Kako je z odgovornostjo za škodo, ki jo imajo delovne organizacije zavoljo napačnih gospodarskih instrumentov in napačne gospodarske politike nasploh

Na podlagi programa republiškega in občinskega koordinacijskega odbora za pripravo II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije je predsednik tovarniškega odbora sindikata Železarne Jesenice Srečko Mlinarič sklical 24. decembra lani posvetovanje „za okroglo mizo“ o razreševanju konfliktnih situacij in usklajevanju individualnih in družbenih interesov v samoupravni družbi. Tega posvetovanja, ki je bilo v „Restavraciji Kazina“ na Jesenicah, se je udeležilo okoli dvajset povabljenec, ki so hkrati s povabilom na posvetovanje dobili tudi posebno gradivo za razpravo, ki ga je pripravil strokovni sodelavec RS ZSS Franci Polak, in statut jeseniške železarne, ki je prvi obdelal zakonito pot razreševanja konfliktnih situacij v podjetjih.

To je bila prva „okrogla miza“ v vrsti podobnih posvetovanj, ki jih v Sloveniji organiziramo v okviru priprav za II. kongres samoupravljalcev. Njene zaključke bo pripravila posebna komisija in jih bodo prejeli vsi delegati II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije kot predkongresno gradivo.

Povzetek jeseniške „okrogle mize“ sem napisal sicer samo na podlagi lastnih novinarskih beležk, vendar pa upam, da sem smiselno verno interpretiral izvajanja njenih udeležencev, ki jih navajam.

JESENIŠKI „MODEL“ ZA RAZREŠEVANJE KONFLIKTNIH SITUACIJ

TOMAŽ ERTL, predsednik DS združenega podjetja slovenskih železarn:

Z vprašanjem konfliktnih situacij smo se na Jesenicah začeli podrobneje ukvarjati zaradi našega položaja pred nekaj leti, ko zaradi objektivnih vzrokov pogosto nismo mogli urediti upravičenih zahtev delavcev. Zato so takrat naši delavci poskušali zadovoljiti svoje interese tudi izven normalnih, zakonitih poti. Ko smo razmišljali, kako v čim večji meri onemogočiti konfliktno situacijo v podjetju, smo prišli do prepričanja, da je nujno dopustiti možnost, da se določene pravice dosežejo tudi s pritiskom, toda pod pogojem, da se najprej uporabijo zakonite poti.

Spoznali smo, da zbori delavcev, ki se jih je udeleževalo tudi po petsto ljudi, niso ustrezna oblika neposrednega samoupravljanja. Zato smo jih razdelili na manjše delovne skupine, do trideset ljudi, na čelu z vodji teh skupin. S tem smo želeli v osnovnih celicah delovnega kolektiva čimbolj zblizati vodenje in upravljanje. Dejstvo je, da delavci največkrat nimajo kje razložiti svojih problemov, ki so morda tudi drobni, pa vseeno — če se nakopičijo — lahko povzročijo izbruh nezadovoljstva. Na vsako vprašanje, ki se postavi na sestanku takšne delovne skupine, pa mora po našem statutu biti dan zadovoljiv odgovor — bodisi da ga da sam vodja te skupine, bodisi da ga zahteva od pristojnih organov in oseb, ki so ga tudi dolžne dati v predpisanem roku. To prispeva k smotnejšemu in hitrejšemu odpravljanju raznih slabosti, hkrati pa tudi k organiziranemu poteku informiranja v obeh smereh — od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor. Res je, da imamo svoj list Železar, vendar pa smo prišli do prepričanja, da samo s pisano, enostransko informacijo ne moremo urediti vseh odprtih vprašanj.

Kaj pa, če ta mehanizem odpove?

Člen 29 našega statuta na to vprašanje odgovarja takole: Delovna skupina, ki je izkoristila

vse možnosti, da dobi odgovor na postavljena vprašanja v zvezi s poslovanjem in delom, vendar odgovora ni dobila, se lahko takoj sestane in zahteva sodelovanje predstavnikov vodstva osnovne organizacije sindikata, poskrbeti pa mora za zavarovanje proizvodnih sredstev in s tem preprečiti nastanek kakršnekoli škode na teh sredstvih.

Gre torej za dvojno odgovornost: če se neka delovna skupina sestane med delovnim časom in s tem prekine delovni proces ter povzroči škodo, ni pa predhodno uporabila normalne, zakonite poti za ureditev svojih problemov, potem njeni člani odgovarjajo materialno in disciplinsko. Če pa je to storila, pa vseeno ni dobila odgovora na svoja vprašanja, mora direktor začeti disciplinski postopek proti odgovornemu uslužbencu, pristojni organ samoupravljanja ali pa sindikat za zahtevati odpoklic tistih individualnih ali pa kolektivnih izvršilnih organov, ki so s svojim ravnanjem povzročili prekinitev dela.

V Železarni imamo 250 delovnih skupin, v zadnjih dveh letih pa smo imeli samo dva primera sestanka delovnih skupin, do katerih je prišlo mimo postopka, določenega s statutom.

LEGALIZIRATI POSTOPEK RAZREŠEVANJA KONFLIKTOV

MITJA ŠVAB, predsednik Komisije za samoupravljanje pri RS ZSS:

Do nedavnega smo malo storili, da bi se organizirali za preraščanje konfliktov v delovnih organizacijah, med katerimi je ustavitve dela samo skrajna oblika.

Tu imamo dve možnosti. Ena je legalizirati štrajk oziroma protestno ustavitve dela in s tem štrajk priznati kot obliko boja delavskega razreda za samoupravljanje, s tem pa tudi revidirati pozicijo sindikata, ki naj bi postal vodja ustavitve dela. Drugo možnost pa daje statut ŽJ: legalizirati pravico delavcev, da se po potrebi sestanejo med delovnim časom. Tak sestanek ni štrajk, tu ne gre za njegovo legalizacijo, temveč za legalizacijo postopka pri razreševanju konfliktnih situacij, za

legalizacijo „obnašanja“ v takšnih situacijah.

To je v redu, dokler gre za konflikte znotraj delovnih organizacij. Kaj pa, če pride do konflikta med podjetjem in družbo, če so konfliktno situacijo v nekem podjetju povzročili zunanji dejavniki? Statut Železarne predvideva, da mora delavski svet v takšnem primeru zahtevati posredovanje in ustrezne rešitve občinskih, republiških ali zveznih organov in sindikata. V tem primeru ste torej šli do

škodo zaradi pomanjkanja koksa, bosanski rudniki, ki so izvršili hud pritisk s svojim štrajkom, pa so dobili vse, kar so zahtevali. To dokazuje, da teh zadev kot družba nismo niti zdaleč uredili.

Ne vem, kako naj bi se to konkretno uredilo, prepričan pa sem v pravilnost načelnega stališča, da neki delovni kolektiv ni dolžan plačevati posledic situacij, v katere ni zabredel po svoji krivici. Če mu je neko škodo povzročila federacija s svo-

opozarjali, da bo depozit za uvoz ohrnil proizvodnjo, trgovcev pa ne bo prizadel — in zopet je vse opozarjanje bilo bob ob steno. Ko pa potem skušamo odgovoriti, kdo je kriv za naše težave, moramo ugotoviti, da te odgovornosti ne moremo opredeliti.

MITJA ŠVAB: Dejstvo je, da imamo tudi v naši družbi protislovja med individualnim in kolektivnim interesom, pa tudi med kolektivnim in družbenim interesom. Razreševanje teh

izvajamo prav železo, nekaj pa moramo proizvajati, da bi lahko živelo 6000 članov naše delovne skupnosti in še okoli 12.000 članov njihovih družin. Širša odgovornost družbe po našem mnenju ni samo v tem, če z napačnimi ukrepi povzroči neke-mu podjetju takšno ali drugačno škodo, temveč tudi v tem, če ga pusti propasti do te mere, da ni več sposobno za življenje.

DANTE JASNIČ, vodja oddelka za organizacijo dela v Železarni Jesenice:

Do konfliktov na relaciji podjetje—družba prihaja tudi zaradi tega, ker pristojni organi pogosto sploh ne reagirajo na razna opozorila. Mnogi funkcionarji so neodgovorni do raznih p r oblemov in začnejo ukrepati šele takrat, ko je že prepozno, ko je škoda že povzročena, potem pa ukrepajo tudi izven sistema. Odgovornost bi morali točneje opredeliti, povedati bi morali, za kaj odgovarja gospodarska zbornica, za kaj vlada, za kaj sindikat itd. Prav gotovo nihče ni nezmožljiv in tu moramo priznati določeno toleranco, vendar pa mora odgovornost za delo veljati za vsakogar.

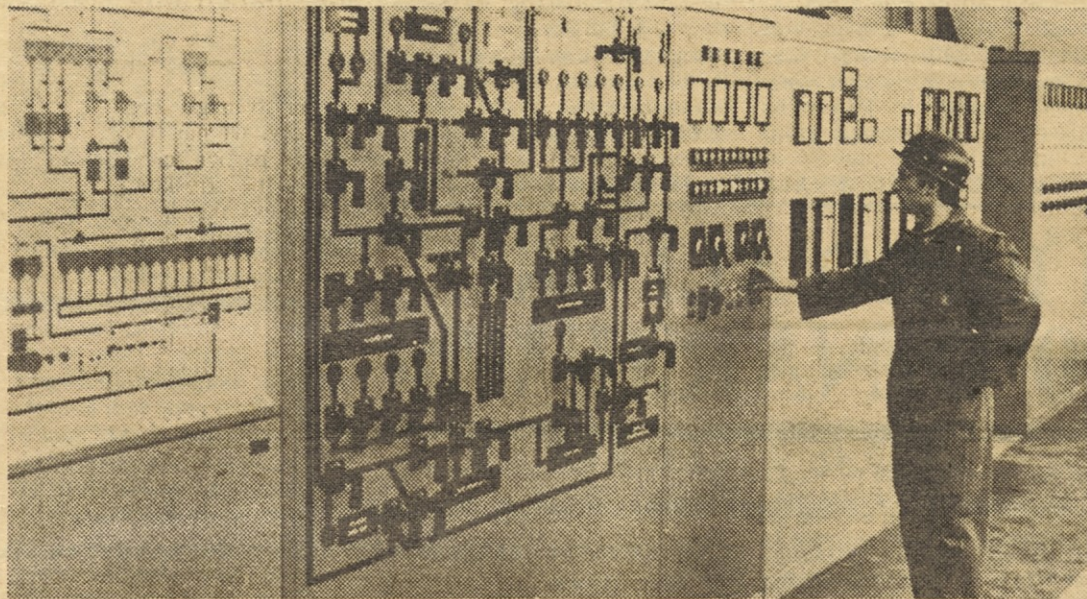
ZAKAJ V STATUTIH DELOVNIH ORGANIZACIJ NI DOLOČIL O NAČINU RAZREŠEVANJA KONFLIKTOV?

TOMAŽ ERTL: Na Jesenicah se večkrat sprašujemo zakaj je statut naše Železarne menda edini statut delovnih organizacij, v katerem je predviden način razreševanja konfliktnih situacij. Osebo menim, da je to najbrž zato, ker so podjetja preveč usmerjena na razreševanje trenutnih problemov, po glabljanje samoupravljanja pa je dolgoročno naložba. Zato so mnogih podjetjih tudi bolj zavzeti za urejanje problemov „trdo roko“ kot pa za mirno sistemsko in dolgoročno samoupravno urejanje svojih vprašanj.

Formalne možnosti za samoupravno razreševanje raznih vprašanj same po sebi še nič ne zagotavljajo, saj jih ljudje niso vedno pripravljene izkoristiti. Verjetno pa je res važno, da pri razvijanju samoupravljanja stre-mimo k temu, da z različnimi konkretnimi rešitvami (recimo delovne skupine) ustvarimo položaj, ko se posameznik tako rekoč ne bo mogel izogniti uporabi predvidenih možnosti pri urejanju svojih problemov.

DANTE JASNIČ: Naš statut ni brez pomanjklivosti in dejstvo, da ni zazivel tako, kot smo upali, ni samo posledica tega, da vse vodje delovnih skupin ne ustrezajo zahtevam, temveč tudi posledica tega, da nujni še marsikaj ne funkcionirajo dobro. Prizadevali pa smo si, da „čistimo“ zadeve z dveh platí — da v statut vnesemo način razreševanja konfliktov, torej način urejanja medsebojnih odnosov, hkrati pa tudi večja p o-oblastila individualnim izvršilnim organom glede normalnega poslovanja podjetja.

MILAN POGAČNIK

Komandni prostor v novi aglomeraciji jeseniške železarne

roba, ne pa tudi naprej — prav od tod naprej pa bi morali povedati neko stališče, o katerem bi razpravljali na II. kongresu samoupravljalcev. Prav sedaj, ko spreminjamo naš politični sistem, bi bil čas, da najdemo odgovor na vprašanje, kako naj se razrešujejo konflikti med delovno organizacijo in družbo in da potem to zapišemo tudi v republiško ustavo.

ŠTEFAN RODI, predsednik ObsS Jesenice:

Verjetno bomo morali v naši družbi legalizirati razne zadeve v zvezi s konfliktnimi situacijami. Svoj čas sem osebno bil za legalizacijo štrajka, danes pa se mi zdi jeseniška varianta sprejemljivejša, vsaj kar zadeva položaj v podjetjih, čeprav tudi to ni vse odločilna formula za vsa podjetja. Kako pa naj postopamo izven delovnih organizacij, ali naj isti postopek pri razreševanju konfliktnih situacij velja tudi za višje ravni? Kaj je na primer z odgovornostjo republike v primeru, če je vzrok za konfliktno situacijo izven delovne organizacije? Kdo naj bo arbiter, ki bo usklajeval različne interese? Menim, da bi na ta vprašanja morala odgovoriti ustava.

MILAN POGAČNIK, glavni urednik „Delavske enotnosti“:

Kolikor vem, železarna Jesenice ni dobila nobene odškodnine za škodo, ki jo je imela zaradi pomanjkanja koksa, ki so ga povzročili drugi; bosanski premogovniki pa so dobili povrnjeno vse, kar so izgubili zaradi svojega štrajka, v katerega so šli zaradi pomanjkanja železniških vagonov. Lahko bi torej rekli, da ste Jeseničani bili kar preveč disciplinirani in da ste zato morali sami „pokasirati“

jim ukrepom, naj jo tudi nadoknadi, če pa jo je povzročila republika, naj jo republika tudi povrne. Kar pa zadeva razne funkcionarje, ki s svojimi odločitvami povzročijo škodo delovnim kolektivom, mi je jasno, da iz svojega žepa te škode seveda niso sposobni povrniti, jasno pa mi je tudi to, da bi škodo morali „plačati“ s svojim odstopom.

ZA SVOJE DELO MORAJO ODGOVARJATI VSI, NE SAMO LJUDJE V DELOVNIH ORGANIZACIJAH

Mag. inž. PETER KUNC, direktor Železarne Jesenice:

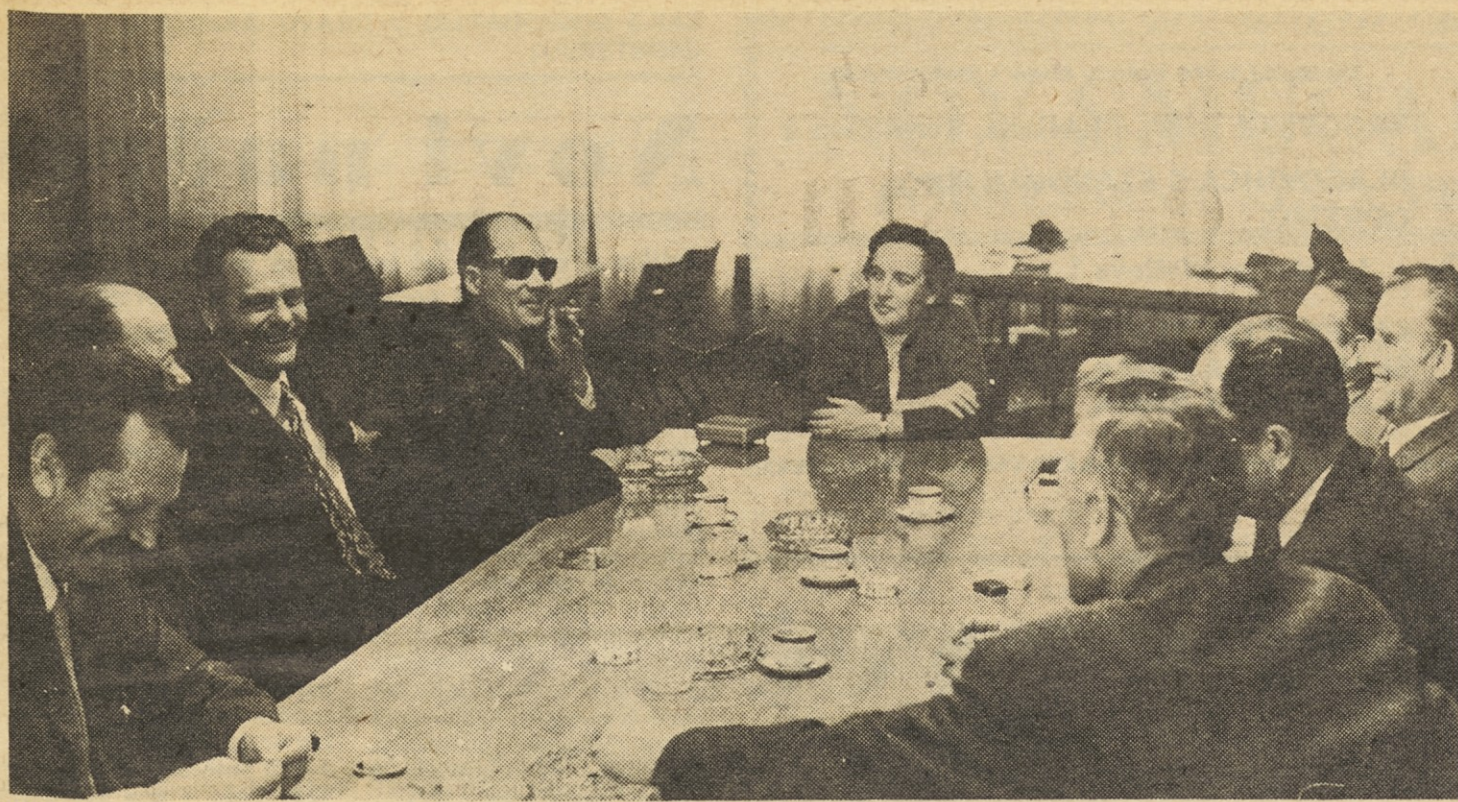
V zadevi s koksom je bila vmes odgovornost zveznih pa tudi republiških organov, ki kljub pravočasnim opozorilom niso preprečili izvoza koksa, ki nam ga je doma primanjkovalo. Morda je res naša napaka, da smo vse posledice te zadeve plačali sami. Je pa tako, da moramo v delovnih organizacijah prevzemati odgovornost tudi za tiste izgube, ki niso posledica naših napak. V podjetju odgovarjamo za posledice svojega dela, višje pa ta odgovornost ne sega, čeprav je res tudi to, da jo je težko opredeliti.

Kako se naš družbeni vrh obnaša do raznih vprašanj gospodarstva, nam kažejo razni primeri iz prakse zadnjih let. Pri neuspelem kliringu leta 1968 smo odgovorne funkcionarje opozarjali vnaprej, da ne bo rezultatov, ki so jih obljubljali, pa ni nič pomagalo. Leto pozneje so isti ljudje izforsirali znani paket ukrepov, za katere so pozneje sami priznavali, da so bili slabi. V zadnjem času pa smo

konfliktov moramo kanalizirati na legalne poti, tako v delovnih organizacijah kot tudi v odnosih kolektivi—družba. Če je družba kriva za štrajk in škodo v zvezi z njim, naj jo tudi povrne iz svojih rezerv, politično pa naj se za to škodo odgovarja z odstopom funkcionarjev, ki so jo povzročili. Norme za razreševanje konfliktnih situacij moramo imeti ne samo v podjetjih, temveč tudi v občinah, republikah itd. Ne gre samo za osebno, politično odgovornost funkcionarjev, temveč tudi za povrnitev materialne škode.

TOMAŽ ERTL: Kako preprečiti škodo, ki smo jo železarji imeli leta 1967, ko je sprostitve uvoza železa ohrnila zmogljivosti celotne jugoslovanske črne metalurgije? Ali pa škodo, ki smo jo imeli letos v zvezi s koksom? Omenjena sprostitve uvoza je Jesenicam povzročila škodo 5 milijard starih dinarjev, celotni črni metalurgiji pa škodo nekaj deset milijard dinarjev. Če bi takrat samo Jesenice slabo poslovale, potem ne bi imeli pravice do odškodnine — tako pa je bila prizadeta vsa črna metalurgija. Vemo, da so rezultati gospodarjenja v različnih podjetjih različni, vendar pa so poprečni uspehi lahko merilo, ali so določeni gospodarski instrumenti dobri ali pa slabi. Sprostitve uvoza leta 1967 je bila slaba poteza — in takrat bi morali vlado poklicati na odgovornost.

Se večja škoda pa nastaja, ker nimamo trdnega koncepta razvoja črne metalurgije: eno leto smo proti njenemu razvijanju, drugo leto pa zanj — in potem so tudi instrumenti temu ustrezni. Jeseničani pravimo takole: ne gre nam za to, da pro-

Pred novim letom, točneje 29. decembra dopoldne, so imeli v Domu sindikatov v Ljubljani majhno slovesnost. Člani predsedstva RS ZSS in predstavniki sveta delovne skupnosti RS ZSS so izročili spominska darila OLGJI BRUČAN, računovodkinji, ki že 25 let dela pri RS ZSS, in DUŠANU PORENTI, ki dela v tej skupnosti že 20 let kot telefonist. V imenu RS ZSS jima je čestital tajnik Jože Marolt, v imenu sveta delovne skupnosti pa Janko Brunet.

PO RAZŠIRJENI SEJI OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA VELENJE

Gospodarstvo bo pomagalo

Delovne organizacije iz Šaleške doline bodo prispevale dopolnilna sredstva za financiranje potreb v zdravstvu in šolstvu

Občinski sindikalni svet Velenje je zadnje dni starega leta razpravjal o enem od dokaj pomembnih vprašanj, in sicer o višini prispevne stopnje za zdravstveno zavarovanje delavcev. Na sejo so povabili tudi predsednike osnovnih organizacij sindikata, člane občinskega od-

bora delavcev industrije in rudarstva, direktorje delovnih organizacij ter predstavnike občinske skupščine, drugih družbeno političnih organizacij, savinjsko-šaleškega zdravstvenega doma ter skupščine Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem.

Razprave o financiranju zdravstvenega zavarovanja delavcev v letu 1971 je bila dokaj poglobljena in razgibana. Ugotovljeno je bilo, da spričo dejstva, da je mogoče v letu 1971 povečevati potrošnjo tudi v socialnem zavarovanju za 10,8 %, denar ne bo zadostoval za kritje vseh potreb. Spričo že prej izražene pripravljenosti, da bo gospodarstvo Šaleške doline pomagalo pri financiranju potreb na področju družbenih služb, je sklenil Občinski sindikalni svet Velenje predlagati samoupravnim organom delovnih organizacij, da sklenejo posebne pogodbe za zagotovitev manjkajočega denarja na področju zdravstva in izobraževanja. Pobudniki te akcije bodo tudi druge družbeno-politične organizacije in občinska skupščina Velenje.

Sicer je OSS Velenje predlagal skupščini Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem, da sprejme za velenjsko območje - skladno z veljavnimi predpisi - najvišjo možno prispevno stopnjo, upošteva pri tem omejitve potrošnje. Istočasno pa je predlagal skupščini Skupnosti

zdravstvenega zavarovanja delavcev, da naj bi ostale v letu 1971 participacije zavarovancev za kritje stroškov zdravstvenih storitev take, kot so bile v minulem letu. Participacija zavarovancev naj namreč ne bi bila instrument za izravnavanje izgub v skladih zdravstvenega zavarovanja delavcev, čeprav so nekod te težnje prisotne.

(vš)

**pohištvo
in oprema
za vaš dom**

lesnina

centrala ljubljana titova 51

PRAZNIK NA RAVNAH NA KOROŠKEM

Obnovljen je dom kulture

Pri obnovi so priskočili na pomoč železarna, občinska skupščina pa tudi ravska krajevna skupnost

Središču Mežiške doline, Ravnam na Koroškem, se v prihodnje obeta razgibanejša kulturno-prosvetno življenje. Uresničila se je namreč velika želja članov Svoboda-Prežihov Vojvodina z Raven na Koroškem pa tudi vseh Ravenčanov. Dom kulture je naposled preurejen, pomagale pa so finančno Železarna Ravne na Koroškem, občinska skupščina in ravska krajevna skupnost.

Z obnovo Doma kulture na Ravnah na Koroškem so dani vsi pogoji, da se amatersko kulturno-prosvetna dejavnost v tem predelu Mežiške doline v prihodnje še bolj razmahne. Ob urejenih lastnih prostorih pa so dane možnosti za ustanavljanje tudi novih sekcij in skupin.

Sicer pa bodo lahko v ravnem Domu kulture v prihodnje

nastopale profesionalne in amaterske skupine tudi od drugod.

● MARIBOR

V Tovarni avtomobilov in motorjev v Mariboru ugotavljajo, da v podjetju še vedno nimajo urejenega vsega, kar je potrebno za pravočasno ukrepanje v primeru nezgod delavcev. Tako se je na primer v podjetju že zgodilo, da je moral poškodovani delavec dalj časa ležati na elektro vozičku pred ambulanto in čakati na bolniško pomoč, ki pa so mu jo nudili šele v bolnišnici. Če se bodo podobni primeri ponavljali, bodo morali organi upravljanja TAM primerno ukrepati pri inšpekcijskih službah ali pri ustreznih republiških organih. Tako je zapisal v svojih sklepih upravni odbor in odločno zahteval od Zdravstvenega doma Maribor, da mora biti zdravstvena služba v TAM urejena tako, da bo lahko ob vsakem času nudila pomoč poškodovanim delavcem.

D. P.

Mnogi že nestrpno pričakujejo, da jih spet obiščejo mariborski gledališčniki, pa pevci, instrumentalisti in drugi.

(ma)

Na priporočilo občinskega sindikalnega sveta Kamnik so v Zavodu za zaposlovanje invalidov in drugih oseb že lani v septembru pričeli razmišljati o eventualni integraciji s podjetjem sorodne dejavnosti. Zavod izdeluje usnjeno konfekcijo in zaposluje 20 delavcev. Po vsestranskih razpravah v kolektivu zavoda, kakor tudi po razpravah v sosednji Tovarni usnja so izdelali predlog za pripojitev zavoda k Tovarni usnja. Oba kolektiva sta bila že do sedaj v poslovnih stikih. V Tovarni usnja so pripravili okvirni program razvoja zavoda po pripojitvi, s katerim sta bila seznanjena oba kolektiva in družbeno politične organiza-

Integracija v malem

cije občine Kamnik. Kmalu za tem se je prešlo od besed k dejanjem. Člani kolektiva zavoda so izkazali veliko samoupravljalno zavest, zato z ozirom na to tudi rezultati referenduma niso v toliki meri presenetljivi. Na referendumu je glasovalo 86 % članov kolektiva in vsi prisotni na referendumu so glasovali za priključitev zavoda k Tovarni usnja. Lahko bi trdili, da je referendum uspel 100 %.

Kaj je vplivalo na odločitev kolektiva zavoda, se da izsluščiti iz razprav na sestanku kolektiva, kjer so bile prisotne razprave o večji socialni in ekonomski varnosti, boljši organizaciji dela, hitrejšem in perspektivnejšem razvoju, sorodnosti stroke oziroma povezavi tehnološkega procesa, itd.

Nobenega dvoma ni, da ne bi vsega realizirali tako, kot so nakazali v razpravah in zapisali v programu.

J. M.

TRGOVSKO PODJETJE
PLANIKA
SLOVENSKA BISTRICA

**VELIKA IZBIRA VSAKOVRSNEGA BLAGA!
PRIPOROČAMO SE ZA NAKUP V NAŠIH
PRODAJALNAH!**

KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA PLANIKA
ČESTITA VSEM OBČANOM SLOVENSKE
BISTRICE ZA OBČINSKI PRAZNIK!

Delovne organizacije za družbeni dogovor

V Dravogradu bodo v štirih letih na osnovi družbenega dogovora zbrali 1,400.000 dinarjev za rešitev nekaterih perečih vprašanj

Denar, ki ga zberejo v občinskem proračunu v Dravogradu, ne zadošča niti za kritje najnujnejših potreb. Zato se je občinska skupščina, na pobudo in ob podpori družbeno političnih organizacij, odločila za družbeni dogovor z delovnimi organizacijami.

Vse delovne organizacije s področja dravogradske občine, tudi tiste iz družbenih dejavnosti, naj bi v štirih letih združile 1,400.000 dinarjev. Med več predlogi za združevanje so se odločili za merilo, da naj bi delovne organizacije prispevale po 200 dinarjev na zaposlenega na leto, in sicer pri povprečnem osebnem dohodku 1.082 dinarjev na zaposlenega. V delovnih organizacijah, kjer je povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega višji, bi bil temu primerno večji prispevek, in obratno.

V Dravogradu z zadovoljstvom ugotavljajo, da je večina samoupravnih organov delovnih organizacij podprla prizadevanja za sklenitev družbenega dogovora. Vse večje delovne organizacije so pogodbe že podpisale, nekatere pa so tudi že poravnale letno obveznost. Računajo pa, da bodo preostale

delovne organizacije podpisale družbeni dogovor v tem mesecu in tako podprle zamisel, da se pospešeno reši nekatera vprašanja, ki jih v sedanjem razdobju zaradi pomanjkanja proračunskih sredstev na noben drug način ne bi bilo mogoče uresničiti.

Kot smo že zapisali, bodo delovne organizacije iz Dravograda, tako tiste iz gospodarstva kot one iz negospodarstva, v štirih letih zbrale 1,400.000 dinarjev. Denar bodo v Dravogradu porabili za dograditev gasilskega doma v Libelcih, del denarja bodo namenili za gradnjo novega, prepotrebne gasilskega doma v Dravogradu, z zbranim denarjem bodo v Dravogradu gradili tudi novo telovadnico, del denarja pa bodo namenili za otroški vrtec ter za nakup opreme za potrebe narodne obrambe.

E. K.

**OB NAKUPU
NE POZABITE**

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2
 BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,
 Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
 BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
 BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

MIMOGREDE ZABELEŽENO V TOVARNI »JOŽE KERENČIČ«

Letos za tretjino več

Prizadevni kolektiv ormoške tovarne »Jože Kerenčič« je lani povečal proizvodnjo za 46 %; za letos pa je tovarna naprej razprodala za tretjino več blaga, kot so ga uspeli izdelati lani ● Gradijo novo tovarno, ki bo pod isto streho združila zdaj ločene obrate, zaposlila kakih sto novih delavcev in za letos predvidenim zmogljivostim pridala novih 50 % ● Prvo leto »resnega« vključevanja v izvoz

Zavoljo pomanjkanja surovin je ormoška tovarna JOŽE KERENČIČ praktično skorajda opustila kovinsko proizvodnjo, zato pa močno razmahnila predelavo plastičnih mas. V primerjavi z letom 1969 so lani prodali za 46 % več plastičnih izdelkov za potrebe motorne industrije, različne pihane embalaže, drenažnih cevi in še nekaterih drugih izdelkov. Za letos pa imajo zagotovljeno za tretjino večjo proizvodnjo, kajti njihove zmogljivosti so praktično že razprodane. Prav zato, da bi bili kos naročilom, so se pred letom začeli pripravljati na gradnjo nove tovarne, ki naj ne

realizacije. Zanimivo pri tem je, da bi bil izvoz lahko celo večji, če bi le imeli zadostne zmogljivosti...

Po takšni, v bistvu telegrafski informaciji velja odgovoriti še na vprašanje, kako in po kakšni poti si je trenutno 250-članski kolektiv tovarne JOŽE KERENČIČ pravzaprav ustvaril pogoje za tolikšno ekspanzijo. Odgovoril nam je direktor tovarne Milan Ritonja:

„V bistvu gre za tri odgovore: kot tovarna, ki je zrasla iz nekdanje invalidske delavnice in na izrazito agrarnem območju, smo bili od vsega začetka in smo tudi še zdaj prisiljeni graditi pretežno z lastnimi sredstvi. Da bi jih ustvarili, iz naših strojev iztiskamo, kar je največ možno; zato obratujemo na štiri izmene in tudi ob nedeljah. Rezultat tega je visoka amortizacija, lani denimo za 251 % višja kot predlanskim; rezultat tega so visoki skladi – lani za 100 % višji kot predlanskim; rezultat tega je tudi višina osebnih dohodkov, pri katerih smo vedno varčevali in pri katerih stiskamo tudi zdaj. Lani smo dosegli povprečje 900 dinarjev, kar pa je vseeno za 27 % več kot predlanskim.“

Drugi odgovor izvira iz prvega: vsa prosta in kakorkoli pridobljena sredstva smo „pretapljali“ v nove stroje, oziroma z več kot polovično lastno udeležbo sodelujemo pri prvi fazi rekonstrukcije naše nove tovarne, ki bo veljala 11 milijonov dinarjev; od tega na zidovje odpade le 20 %. Lahko rečem, da

smo v svoji stroki že zdaj najsodobnejše opremljena tovarna v državi in da bomo po tej poti napredovali še hitreje, ko bo steklo delo v novi tovarni. Ker je proizvodnja vnaprej razprodana, pomeni, da bomo lahko odplačevali ne le kredite, ki smo jih prejeli za novo tovarno, ampak bo možno občutneje povečati tudi zasluge in poskrbeti za boljši družbeni standard zaposlenih.

Še tretji odgovor: ker nismo imeli pogojev, da bi na trgu konkurirali z atraktivnim lastnim proizvodnim programom, smo že od prvih začetkov težili k čim tesnejšemu sodelovanju z

večjim številom partnerjev. V tem smo tudi uspeli in kar 85 % celotne naše proizvodnje predstavlja kooperacijo z podjetji različnih strok. S tem pa smo se, z naše strani gledano, zavarovali pred tem, da bi bili preveč odvisni od manjšega števila „močnih“ kooperantov, oziroma da bi se njihove morebitne težave v celoti prevalele tudi na nas. Praksa in življenje namreč uči, da se navzlic morebitnim krizam v gospodarstvu nikoli ne zgodi, da bi prav vse gospodarske dejavnosti v enaki meri občutile posledice takih težav.“

TISKOVNA KONFERENCA

IBT ne prodaja delavcev

Naše časopisje je v minulem letu nekajkrat poročalo o vse bolj pogostih primerih „prodajanja“ delavcev, ki se zaposlujejo na gradbiščih jugoslovanskih podjetij v tujini, predvsem pa v Zahodni Nemčiji. Na tako kritiko in tudi zelo konkretne obtožbe v IBT vse do nedavna niso reagirali. Tik pred novim letom pa so povabili tudi novinarja našega lista na tiskovno konferenco o problematiki zaposlovanja naših delavcev v tujini.

Vsebinsko te konference lahko na kratko povzamemo takole: vsi tisti, ki so IBT dajali v isti

koš z različnimi zasebnimi prekupevalci in nabiralci naše delovne sile za delo v tujini, so trboveljski delovni organizaciji storili veliko krivico. IBT organizira delo v tujini po istih načelih kot na deloviščih v naši državi. To pomeni, da se dosledno podreja veljavnim splošnim predpisom in internim zakonodajam, katero so vsi delavci pravočasno seznanjeni: vsekakor pa so glede njenih bistvenih določil ponovno informirani v trenutku, ko se odločajo za delo v tujini. Zato so najmanj krivične informacije o tem, da je IBT „prodajal“ svoje delavce drugim podjetjem; da si je na račun njihovih zaslužkov zviševal lastno akumulacijo in podobno. Res pa je, da je prišlo do posameznih nesporazumov, kar pa ni nič nenavadnega spričo

tega, da je več kot polovica 1800-članskega kolektiva stalno zaposlena na deloviščih v tujini. Vendar se je tudi v spornih primerih, ki so prišli do sodišča, izkazalo, da IBT ni kršil veljavnih norm.

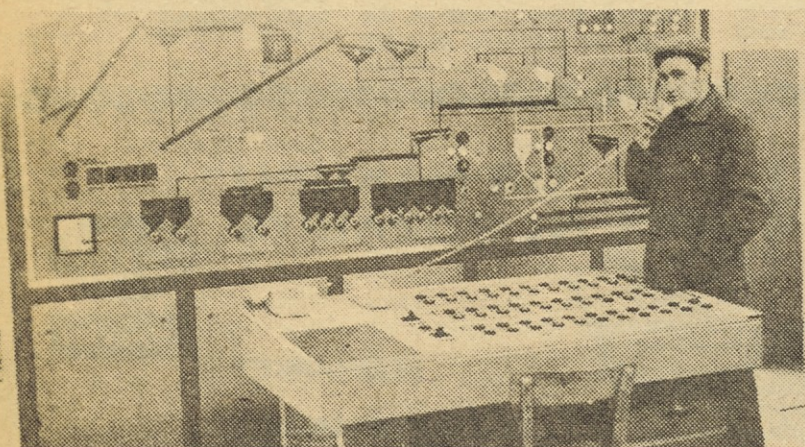
Na konferenci so predstavniki IBT s konkretnimi dokazi ovrgli vse obtožbe in pripombe na njihov račun. Ker DE ni pisala o IBT kot „prodajalcu“ naših delavcev, podrobnosti demantija IBT tudi zdaj ne navajamo.

Sicer pa se je na tiskovni konferenci razmahnila tudi zanimiva razprava o različnih vidikih zaposlovanja naših delavcev v tujini ter o problemih, ki pri tem nastajajo. O nekaterih najbolj zanimivih vprašanjih bomo spregovorili v prihodnjih številkih našega lista.

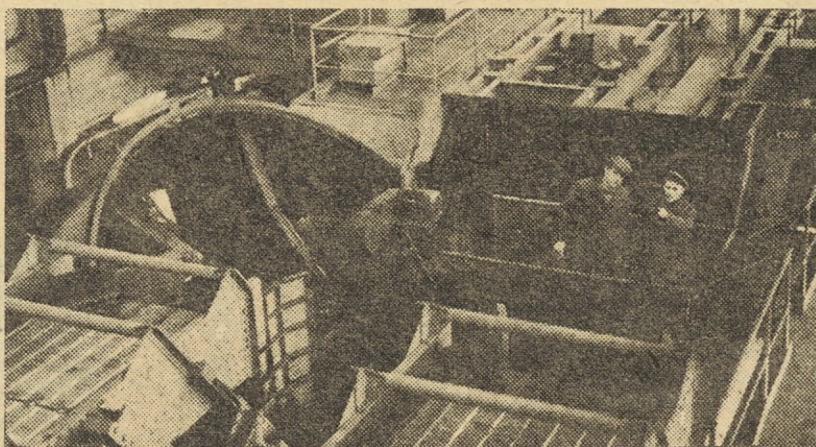
-mG

V OBJEKTIVU

Pomemben gospodarski objekt

Komandni prostor s shemo nove separacije. Signalne lučke na shemi kažejo, ali posamezni oddelki in naprave obratujejo normalno.

Srce separacije, ki je popolnoma mehanizirana, je ločevanje jalovine od uporabnega premoga s pomočjo tako imenovane 'težke tekočine'.

lesa, s čimer se bo znatno zmanjšalo število zaposlenih ljudi pri tem opravilu.

Seveda so to samo nekatere prednosti nove separacije, glavna pa je nedvomno v večji kakovosti premoga za potrebe tržišča.

Pri gradnji separacije je sodelovalo več slovenskih podjetij. Inženiring je prevzelo trboveljsko poslovno združenje Rudis. Investicijski biroji v Trbovljah so izdelali številne gradbene projekte, Industrijsko montažno podjetje iz Ljubljane je pripravilo načrte za ogrevalne naprave, vrsto projektov so izdelale strokovne službe Zasavskih premogovnikov, gradbena dela so zaupali Obnovi, Splošnemu gradbenemu podjetju Hrastnik in obratu za specialna rudarska dela domačega podjetja.

- m -

KAKO GOSPODARIJO V DRAVOGRAJSKEM »MONTERJU«

Novi načrti

Veliko si obetajo od uvajanja serijske proizvodnje in tesnejšega sodelovanja s podjetjema Metalna in Primat iz Maribora ter z Železarno Ravne na Koroškem

Težave, ki so pred dobrim letom dni pripeljale industrijsko gradbeno montažno podjetje „Monter“ iz Dravograda pod prisilno upravo, so – kot vse kaže – odpravljene. Delovni kolektiv je sanacijski program uspešno izpolnil, dosegli pa so celo večjo realizacijo in višji dohodek, kot so sami predvidevali. V letu 1970 so, na primer, ustvarili skoraj 16 milijonov dinarjev realizacije, poravnali so vse obveznosti in ustvarili za 1,1 milijona dinarjev čistega dohodka. V zadnjem letu dni je bila glavna dejavnost dravograjskega podjetja „Monter“ gradnja montažnih industrijskih prostorov, ki so jih gradili v Kočevju, Škofji Loki, Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Karlovcu, Borovu, Trhobljah in Velenju.

Letos bodo v „Monterju“ svojo dejavnost še razširili. Računajo na uvajanje serijske proizvodnje ter na sodelovanje z mariborsko Metalno, Železarno Ravne na Koroškem in podjetjem Primat iz Maribora. V Dravogradu bodo tako začeli s proizvodnjo delov za gradbene žrjave za mariborsko Metalno, s podjetjem Primat so sklenili pogodbo o petletnem sodelovanju pri proizvodnji transoorterjev, železarna Ravne na Koroškem pa bo dravograjskemu „Mon-

terju“ prepustila del strojne obdelave. Dravograjski „Monter“ pa je prevzel dela tudi v Zvezni republiki Nemčiji; konstrukcije bodo pripravili doma, potem pa jih bodo delavci „Monterja“ montirali pri inozemskem naročniku.

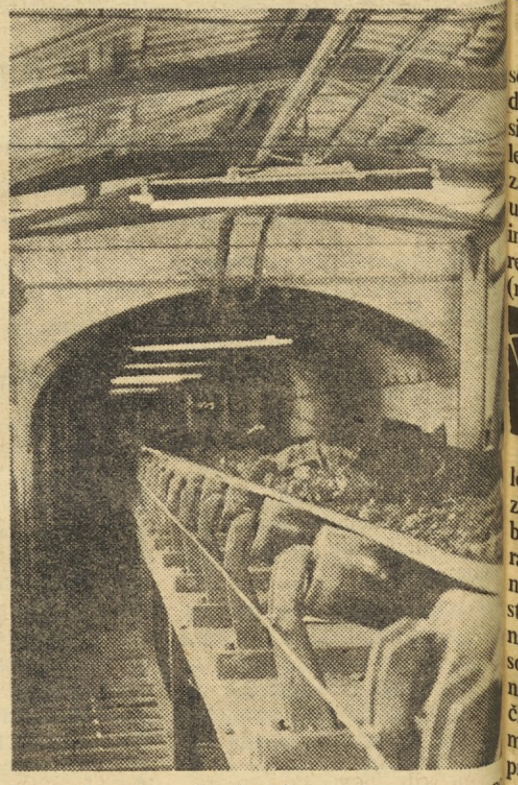
V dravograjskem podjetju „Monter“ bodo dosegli letošnji najmanj 20 milijonov dinarjev realizacije, ali kar četrtno več kot so jo dosegli v letu 1970. Zaradi povečanja obsega dejavnosti bodo v tem letu odprli najmanj 50 novih delovnih mest, v načrtu pa je tudi povečanje proizvodnih prostorov. Z novim letom 1971 se torej obeta nov razmah proizvodne aktivnosti v dravograjskem podjetju „Monter“.

(ek)

Letos milijonti jogi

Meblo gradi nov obratov vzmetnic jogi

Vzmetnice Jogi je tovarna pohištva Meblo iz Nove Gorice uvedla v svoj proizvodni program leta 1962. Od tedaj pa do danes se je število na trg poslanih „jogijev“ kar petnajstkrat pomnožilo, povprečna dnevna proizvodnja teh vzmetnic pa se je od 100 v letu 1962 dvignila na 800 in v zadnjih nekaj mesecih celo na 1000 vzmetnic. Zasičenost proizvodnih zmogljivosti in dejstvo, da dotok naročil za vzmetnice tudi v bodoče ne bo ponehal, sta silila Meblo v gradnjo novega obrata vzmetnic. Novi proizvodni prostor, za katerega bo Meblo odšteli milijardo in pol starih dinarjev, bodo s svojimi sedmimi tisočimi kvadratnih metrov površine približno trikrat večji od prostorov, v katerih se trenutno odvija proizvodnja „jogijev“. Novi prostori bodo dograjeni do sredine letošnjega leta, ko bo stekla poskusna proizvodnja, ki bo dnevno dosegala proizvodnjo 1500 vzmetnic.

Iz podzemnega 'bunkerja' potuje premog po transportnih trakovih v drobilnico, potem in nazaj v vagon ali bližnjo elektrarno.

POD OKRILJEM INSTITUTA ELAN BODO NASTALA SODOBNO UREJENA SMUČIŠČA

NOV SMUČARSKI CENTER

PODALJŠANA ROKA PROTOTIPNE DELAVNICE

Samo kak kilometer od Tovarne športnega orodja Elan se vijejo iz hriba, znanega pod imenom Sv. Peter, proti dolini Krpinj prelepe smučarske steze.

Domačini ta smučišča dobro poznajo in jih s pridom izkoriščajo že vrsto let. Tu smučajo za razvedrilo, tu prirejajo delovne organizacije svoje zimske športne igre, tu se vsako leto srečujejo najboljši smučarji z območja sindikalnega sveta Ra-

„Za naše potrebe bo ravno pravšnja. Proga meri namreč celih 1400 metrov...“

Resnici na ljubo moramo zapisati, da čakajo Inštitut Elan, ki se je lotil izgradnje smučarskega centra pri Krpinju, še zahtevne naloge. Načrti so namreč vse prej kot skromni. Vsaj za naše razmere.

„Svoje zamisli bomo realizirali postopno, odvisno pač od naših materialnih mož-

nice. Neprecenljive vrednosti ob vsem tem je seveda tudi bližina Bleda, Radovljice, Jesenic, Kranja in celo Ljubljane. Šele v zadnji fazi bomo poskrbeli prav za vse, kar šteje k sodobnemu smučarskemu centru. Med drugim bomo položili plastično smučišče. Potem bo možno smučanje pri nas skozi vse leto...“

Želja Instituta Elan je pri vsej stvari v prvi vrsti ta, da bi prišel do lastnega smučišča, kjer bo lahko znanstveno preizkušal in preverjal kvaliteto svojih proizvodov. Dalje želi Elan s pomočjo smučišča, ki bo v njegovi neposredni bližini, vzpostaviti tesne vezi s smučarskimi klubi in reprezentanti.

„Smučarski center naj bi predstavljal podaljšano roko

naše prototipne delavnice...“ poseže v besedo inž. Jože Osterman, generalni direktor Elana. „Danes v glavnem drugi testirajo naše smuči, mi pa bi jih radi v pretežni meri sami. Testiranje tudi ne gre več tako po domače kot nekoč. Potrebni so aparati, merilne naprave, zato mora biti preizkusno smučišče v neposredni bližini tovarne. Obenem bo ta „podaljšana roka“ naše prototipne delavnice služila turizmu. Investicija je velika, zato moramo pri vsej stvari misliti tudi na ekonomski učinek...“

V Elanu so torej resno zavahali rokave. Delati želijo znanstveno na vseh ravneh, zato potrebujejo o svojih proizvodih še več podatkov, kot pa so jih imeli na voljo doslej.

A. ULAGA

Živahna smučišča

Sodeč po minulih zimah bodo letošnji beli meseci še bolj živahni kot so bili prejšnje leto. Število smučarskih stez in najrazličnejših žičnic, namenjenih ljubiteljem zimskega športa, raste iz leta v leto. Še hitreje pa narašča množica smučarjev in s tem gneča v zimskih športnih centrih kar nedvomno narekuje pospešeno gradnjo potrebnih vzpenjač in smučarskih prog.

Poleg številnih nedeljskih smučarjev, soloobvezne mladine in tistih, ki so pozimi na snegu tako rekoč vsak dan, se bo tudi letos vrstilo na belih pobočjih na tisoče in tisoče predstavnikov delovnih organizacij, ki se bodo na smučarskih tekmah v okviru svojega kolektiva, občinskega sindikalnega sveta ali celo republike, potegovali za najvišje naslove.

Zimske športne igre, ki jih v veliki večini primerov organizirajo sindikati, so si pridobile izredno širok krog ljubiteljev in postajajo iz leta v leto vse bolj priljubljena oblika rekreacije. To potrjujejo v prvi vrsti podatki, ki govorijo o tem, kako narašča število tistih delavcev, ki so se odločili za rekreacijo na snegu. Številke o nastopajočih na sindikalnih smučarskih tekmah so naravnost osupljive.

Medtem ko je na primer še pred leti startalo na sindikalnih zimskih športnih igrah le po nekaj deset tekmovalcev, se danes zbere na teh prireditvah po dvesto, tristo in tudi več delavcev-smučarjev. Po množičnosti na snegu nedvomno prednjačijo slovenski gradbinci. Lani se je udeležilo njihovega tradicionalnega smučarskega tekmovanja kar 678 ljudi. Organizacijsko na moč zahtevno tekmovanje so speljali gradbinci tako rekoč brezhibno.

Delavci elektrogospodarstva Slovenije se bodo letos srečali na smučeh že petnajstič zapovrstjo. Medtem ko se je na njihovih XIV. zimskih športnih igrah, ki so bile lani na Golteh, zbralo nekaj več kot dvesto smučarjev, bo udeležba na letošnjih jubilejnih igrah nedvomno še večja.

Športni dnevi na snegu, ki jih prirejajo predstavniki delovnih kolektivov, so spet tu. Ob tem naj povemo, da delovnim organizacijam ni več žal sredstev, ki so potrebna za organizacijo smučarskih tekmovanj, saj se pogosto marsikaj ne da uresničiti le s pomočjo požrtvovalnih funkcionarjev-amaterjev. Še najbolj pa je razveseljivo dejstvo, da je uspelo pritegniti sindikalnim organizacijam s pomočjo vabljenih oblik aktivnega razvedrila v vrste športnikov številne zaposlene, ki so še nedavno stali ob strani in z nezaupanjem zrlji na prijetno razvedrilo na snegu.

U.

Del smučišč nad Krpinjem

dovljica. Dalje slovi Krpinj po tradicionalnem novoletnem slalomu in ne navsezadnje tudi dejstvu, da so v njegovi neposredni bližini odrasli in se naučili smučati Cvenkelj, Mulej in drugi.

„Idealna smučišča, neposredna bližina tovarne in pa smučarska tradicija so nam dali misliti...“ pripoveduje inž. Bojan Marinšek, ki dela v Elanovem razvojnem oddelku. „Velik svet s prostranimi smučišči je dobil Elanov inštitut v najem za minimalno odškodnino. Prvo vlečnico že montiramo, dolga bo 400 metrov, njena kapaciteta pa bo znašala 500 smučarjev na uro. Druga žičnica, ki je v načrtu, bo popeljala smučarje prav na vrh Sv. Petra. To bo sedežnica...“

„In koliko znaša dolžina celotne proge?“ prekinem inž. Marinška.

nosti...“, nadalje razlaga inž. Marinšek. „Denarja namreč ni nikoli dovolj, še posebno, če je tovarna v rekonstrukciji. No, ne glede na to, da gradimo novo tovarno, ne dvomimo v to, da bomo prišli do svojega urejenega smučarskega centra, kjer bomo lahko nemoteno preizkušali svoje izdelke. Kot rečeno, čaka nas še veliko dela. Potok, ki teče v izteku smučišča in poleti sicer prav prijetno pozivlja dolinico, bomo regulirali in prekrili. Iztek mora biti lep. Razsvetljava za nočno smučanje bomo seveda še izpopolnili, da bo tudi nočno smučanje pri Krpinju kar najbolj prijetno. Nadalje je že v prvi etapi v načrtu umetni sneg. S pomočjo umetnega snega se bo dalo smučati pri nas skoraj šest mesecev na leto. To pa je zlata vredno, če pomislimo, da se lahko pripeljemo z avtom prav do žič-

Na minulem občnem zboru sindikalne organizacije v Papirmici Količevo so prisotni podprli

Igralci namiznega tenisa so morali zadnje mesece trenirati v Domžalah, ker je sindikalna dvorana

Boljši pogoji

zamisel o obnovitvi športnih iger papirničarjev. Očitno namreč je, da ukinitve tradicionalnih športnih srečanj delavcev slovenske papirne industrije ni delovala stimulativno na razvoj aktivnega razvedrila med zaposlenimi.

V Papirmici Količevo so bili v minulem letu najbolj aktivni kegljači, nogometaši, igralci namiznega tenisa in šahisti, medtem ko so druge sekcije bolj dremale. V omenjenih športnih panogah so osvojili predstavniki papirnice na občinskih sindikalnih športnih igrah prav lepe lovorike, medtem ko na primer odbojkarji, strelci in drugi športniki sploh niso nastopili.

Z modernizacijo jarkškega kegljišča so dobili kegljači veliko boljše pogoje za svoje delo, kot pa so jih imeli doslej. Kegljaci sedaj pridno vadijo skozi vse leto in pogosto sodelujejo na internih in drugih večjih tekmovanjih.

v Količevem začasno služila kot skladišče. Kljub temu so se predstavniki sekcije za namizni tenis na vseh tekmovanjih lepo odrezali. Ustreznejšim pogojem za vadbo pa bodo nedvomno botrovali še boljši rezultati...

Avtobusni promet Maribor

MARIBOR, TRŽAŠKA C. 41

PRIPOROČA SVOJE USLUGE

IN ŽELI VSEM POTNIKOM

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1971!

ZAKLJUČENE SO SINDIKALNE ŠPORTNE IGRE V CELJU

EMO IN INGRAD

S tekmovanjem v kegljanju so bile v Celju končane VI. sindikalne športne igre občinskega sindikalnega sveta. Skozi vse leto se je 44 sindikalnih organizacij s svojimi ekipami borilo za uspehe v posameznih panogah in za skupni plasma v konkurenci članov, starejših članov (nad 35 let) in članic.

BREST POHIŠTVO

Uradno je sicer na igrah sodelovalo le 44 sindikalnih organizacij celjske občine, ker pa so bile nekatere združene, lahko računamo, da so se na sindikalnih športnih igrah pojavili predstavniki kar 70 sindikalnih organizacij. V konkurenci članov je sodelovalo 44 sindikalnih organizacij, v konkurenci starejših članov 21 in članic 19. V primerjavi z lanskim letom se je pri moških povečalo število ekip od 203 na 243, pri ženskah pa od 28 na 46.

Tekmovanja so potekala preko celega leta. Udeležilo pa se jih je 1.431 tekmovalcev. Največ jih je nastopilo v nogometu (546), kegljanju (383), namiznem tenisu (187) in smučanju (178). Pri tekmovalkah pa je vladal največji interes za odbojko in kegljanje.

Rezultati SSI:

EMO je že tretjič zapored zmagal v konkurenci članov in si tako priboril lep prehodni pokal v trajno last. Velike zasluge za ta uspeh ima njihov marljivi referent za rekreacijo Maks Lebič. Železarna je že po tradiciji visokouvrščena, preseneča pa plasma relativno „majhnega“ Cetisa, za katerega je zanimivo, da je poslal na SSI kar 45 % zaposlenih moških (od 240 zaposlenih).

Tudi pri starejših članih je bil najboljši Emo, ki je bil lani v tej konkurenci šele peti, medtem, ko je pri članicah Ingrad izpodrinil Prosveto.

Sindikalne organizacije so razvrščene v posameznih kon-

kurencah po skupnem seštevku točk za uvrstitev v posameznih panogah in točk za sodelovanje v vsaki panogi.

Člani: 1. Emo 194, 2. Železarna 184, 3. Cetis 166, 4-5. Libela in Cinkarna 163, 6. Klima 157,5, 7. Ingrad 157, 8. Kovinotehna 152, 9. Aero 147,5, 10. Prosveta 137, 11. Železnica 125, 12. Izletnik 102 itd.

Starejši člani: 1. Emo 87,5, 2. Železarna 71, 3. Cetis 70, 4. Klima 60, 5. Cinkarna 48, 6. Ingrad 44, 7. Prosveta 30,5, 8. Občina 27 itd.

Članice: 1. Ingrad 59, 2. Železarna 54, 3. Prosveta 44, 4. Kovinotehna 35,5, 5. Savinja 35, 6. Toper 33,5, 7. Emo 26, 8-9. Cetis in Cinkarna 24,5 itd. T. GORŠIČ

Nova kopaljšča v Mariboru

Kljub temu da je Maribor eden največjih industrijskih centrov v Jugoslaviji in da je že sedaj število Mariborčanov preseglo 120.000 prebivalcev, je glede športnih objektov to mesto prav na repu večjih centrov v naši domovini.

Najbolj pereče je pomanjkanje plavalnih bazenov. V Mariboru je samo kopaljšče Otok, ki

pa je že potrebno rekonstrukcije, zato so se množice Mariborčanov v vročih dnevih odpravljale v bližnja in daljna kopaljšča.

Zato ni čudno, da so si Mariborčani dolgo časa želeli novo kopaljšče. Končno je skupščina mesta Maribor na svoji 16. skupni seji odločila, da prične akcijo za izgradnjo kopaljšča na

levem in desnem bregu Drave. Po sprejetem programu bo zgrajeno kopaljšče Pristan, ki bo imelo vodne površine za rekreacijske in tekmovalne namene, ter kopaljšče TAM z vodnimi površinami za razvedrilo. Kopaljšče Otok na Mariborskem otoku pa čaka obnove. Prav tako bo poskrbljeno za načrte za kopaljšče na Taboru, ki bo v

bližini pohorske vzpenjače... Vse to bi skupščina Maribor veljalo 45,5 milijona dinarjev. Ker pa skupščina iz svojih rednih občinskih sredstev ne bi zmogla tolikšne investicije, so se v Mariboru odločili, da bodo na pomoč priskočile delovne organizacije. Vse kaže, da kolektivi ne bodo odrekli potrebni pomoči.

NA PETIH CELINAH

O uveljavljanju tega našega največjega trgovsko-proizvodnega podjetja lesne stroke na tujih tržiščih pripoveduje dr. Saša Reicher, namestnik generalnega direktorja Slovenijales

Izvoz je med glavnimi dejavnostmi Slovenijalesa že od prvih dni njegovega obstoja. Sprva je podjetje izvažalo le žagan les in razne gozdne proizvode, danes pa izvažata v glavnem finalne lesnoindustrijske izdelke visoke kakovosti na domala vse konce sveta. Uveljavljanje podjetja na tujih tržiščih ima na skrbi dr. Saša Reicher, namestnik generalnega direktorja, ki je tudi pripovedoval o razsežnostih Slovenijalesa na teh tržiščih in o nadaljnjih načrtih.

LANI: NAD 27 MILIJONOV DOLARJEV IZVOZA

Čeprav je tudi Slovenijales med podjetji, ki so lani več uvozila blaga, kot izvozila izdelkov, se to trgovsko in proizvodno podjetje lahko pohvali, da je lani izvozilo za 27 milijonov 360 tisoč dolarjev izdelkov, kar je 13,5% več kot leto poprej in na nivoju porasta celotnega jugoslovanskega izvoza. „Odstotek povečanja izvoza pa bi bil lahko mnogo višji, če bi imeli kaj izvažati. Vsaj za 25% bi lahko več prodali na tuja tržišča kot leto poprej, toda proizvodne delovne organizacije niso bile sposobne narediti vsega, za kar smo s tujci že sklenili pogodbe,“ pojasnjuje dr. Saša Reicher. „Toda tudi dosežen izvoz je lep rezultat, če upoštevam, da je celotna jugoslovanska lesna industrija lani v pri-

merjavi s predlanskim letom povečala izvoz za 1 do 2%. Vzroki, zakaj več ne izvažamo, so jasni. Na domačem trgu so cene za iste lesne izdelke do 30% višje kot na tujem..“

Lani je Slovenijales izvozil največ izdelkov v ZDA, in sicer v vrednosti 10 milijonov dolarjev, nato v Italijo v vrednosti 7 milijonov dolarjev, na tretjem mestu je Avstrija, na četrtem Zvezna republika Nemčija, sledijo ZSSR, NDR itd.

KAKO BO LETOS?

Oči dr. Saše Reicherja, strokovnjaka za izvoz v Slovenijalesu, so uprte naprej na nove izvozne naloge. Čeprav se hujuje, da našega zunanjetrgovinskega režima kljub mnogim obljubam in poskusom ne moremo spraviti v red, je pri načrtovanju letošnjega izvoza realist.

„Za 22 do 25% moramo letos povečati izvoz. Za to imamo vse možnosti. Evropsko tržišče, še posebej pa skandinavsko, je v naslednjih letih sposobno sprejeti še veliko blaga, ki ga nudimo. Velike možnosti pa se nam odpirajo tudi na zahodnonemškem tržišču, kjer prav zdaj tečejo še zadnji pogovori o sklenitvi pogodb za prodajo velikih serij, tudi do 5.000 spalnic in podobno.“

Slovenijales in njegove tovarne ter drugi poslovni partnerji, ki izvažajo prek tega podjetja, bodo letos prisiljeni več izvažati tudi spriču zmanjšanja potrošniških kreditov in stabilizacijskih ukrepov doma, ki bodo prav gotovo zavrlj prodajo lesnoindustrijskih izdelkov na domačem trgu. „V izvoz nas bo prisilil tudi ukrep, da bomo za prodano blago v tujini dobili denar v dvajsetih dneh, za prodane izdelke na domačem trgu pa šele v 120 do 150 dneh,“ je še pristavil dr. Saša Reicher.

SLOVENIJALES V AFRIKI

Ob tem, da Slovenijales izvažata že v 48 držav, podjetje takšnega uspeha zanesljivo ne bi doseglo, če ne bi po vsem svetu razpredlo mreže zastopstev in

ustanovilo mešana podjetja. V ZDA ima že dve mešani podjetji v New Jerseyu in Hustonu za montažo izdelkov, prav zdaj pa s pomočjo cerkniškega Bresta

ustanovljajo še tretje takšno podjetje. Skandinavijo obdelujejo prek zastopstva v Kopenhagnu, v Franciji imajo podjetje Meblo-Slovenijales, ki je uvoznik pohištva – takšno podjetje imajo poleg zastopstva še v Zvezni republiki Nemčiji. Lastna predstavništva imajo še v Italiji, Sovjetski zvezi, Libiji, Keniji in Saudovi Arabiji. Pred nedavnim pa je Slovenijales ustanovil tudi podjetje v Bangui v Centralno afriški republiki,

prek katerega bodo eksploatirali eksote na 400.000 hektarjih gozdnih površin. Vzporedno s tem pa v koprski luki že gradijo sodobno žago za razrez tega lesa, kajti prve količine eksot iz teh gozdov pričakujejo že v prvi polovici letošnjega leta. Kasneje bo Slovenijales zgradil v Kopru tudi sodobno furnirnico. Vsega tega pa podjetje ne bi moglo izpeljati, če mu kot partner ne bi pomagala tudi Ljubljanska banka. M. ŽIVKOVIČ

Slovenijales si je zagotovil pravico neposrednega izkoriščanja gozdov v Centralnoafriški republiki. Takšna usmeritev prav gotovo omogoča povečanje proizvodnje na mnogo kvalitetnejši surovinski osnovi. V ta namen je podjetje zgradilo v koprski luki veliko konsignacijsko skladišče za tropski les.

Containerji iz Celja v New York

EMO je sklenila 10-letno pogodbo za proizvodnjo containerjev s tvrdko Leonard Internacional Corporation

Največja celjska delovna organizacija EMO je sklenila s tvrdko „Leonard internacional Corporation“ iz New Yorka desetletno pogodbo za proizvodnjo in dobavo containerjev. Gre za posel v skupni vrednosti 120 milijonov dolarjev. EMO naj bi dobavila letno tej ameriški firmi po 10.000 containerjev.

Takšnega posla EMO do sedaj še ni sklenila. Containerji pa kažejo, da je v tej tovarni prišlo do bistvenega premika v poslovni politiki. Že v marcu bodo predvidoma začeli z izdelavo novih containerjev v enem izmed obstoječih obratov. Takoj, ko bo mogoče, nameravajo v EMO zgraditi nov obrat s 5.000 kvadratnimi metri površine.

V EMO bodo containerje izdelovali po dokumentaciji ameriškega naročnika, ki bo dal tudi potrebno opremo na petletno odplačilo v vrednosti treh milijonov dolarjev. V začetku bodo delavci v EMO izdelovali kase velikosti 6 krat 2,5 metra, kasneje pa bodo iz te tovarne prišli tudi 12-metrski.

Pobuda za ta posel je prišla iz EMO, ki je prevzela delo, katerega je ameriška tvrdka namenila proizvajalcu iz Evrope. EMO bo izdelovala containerje sama, pogodbeno pa se bo vezala na dobavo materiala oziroma polizdelkov. Tako se z želozarno v Zenici pogovarjajo za 8.000 ton valjanih jeklenih profilov.

Kaj to poslovno sodelovanje pomeni za EMO? Rekli smo že, da to pomeni kvaliteten premik v poslovni politiki. To pa ni vse, saj dinarsko pomenijo containerji za EMO dodatnih okrog 150 milijonov dinarjev na leto. To pa je blizu 45 odstotkov sedanje vrednosti letne proizvodnje. Containerji, ki jih uporabljamo zlasti v ladijskem prevozu, seveda pa tudi pri drugih prometnih sredstvih kot poslednjo tehniko v transportu, pomenijo uspešen plasma svetovno znane tovarne v Celju na področje svetovnih kreatorjev transporta.

MILAN BRECL

Nove možnosti za zaposlitev

V TEKSTILNI INDUSTRIJI V OTIŠKEM VRHU PRI DRAVOGRADU so se zaradi zastarele tehnologije in dotrajanih strojnih naprav znašli pred odločitvijo, kako naprej. Ker so zmogljivosti naše tekstilne industrije predimenzionirane, so se v Otiškem vrhu odločili med prvimi v tej panogi pri nas, za preusmeritev proizvodnje.

Tako so v sodelovanju s Poslovnim združenjem tekstilne industrije Slovenije podpisali dogovor o vpeljavi proizvodnje ženskih hlačnih nogavic v sodelovanju z zahodnonemško tvrdko Schulte-Dieckhof. Inozemski partner se je zavezal, da bo zagotovil stroje in tehnologijo ter poskrbel tudi za priučitev delavcev. Istočasno pa je bilo dogovorjeno, da bo v razdobju treh let odkupil celotno dnevno proizvodnjo, to je 100.000 žen-

skih hlačnih nogavic.

130-članski delovni kolektiv Tekstilne industrije Otiški vrh pri Dravogradu je začel julija 1971 preusmerjanjem proizvodnje. Otiški vrh so proizvodnjo in barvanje bažnih in sintetičnih tkanin ter čeli pripravljati zaposlene, pa tudi prostore, za novo proizvodnjo. Pustili niso nikogar, do konca 1970 pa so na novo zaposlili delavce, v glavnem ženske. Do konca 1971 pa bodo zaposlili še blizu 500 delavcev, izredno pomembno je za Koroško, izredno pomembno pa je za Slovenijo.

Z novim letom 1971 je v Tekstilni industriji Otiški vrh pri Dravogradu že stekla redna proizvodnja ženskih hlačnih nogavic. Dne bodo izdelali, kot smo že zapisali, 100.000 hlačnih nogavic. Po njih napovedih bo že septembra 1971 stekla redna proizvodnja v Otiškem vrhu, v kratkem pa bo podpisan tudi dogovor, s katerim bodo slovensko sodelovanje med Tekstilno industrijo Otiški vrh pri Dravogradu in zahodnonemskim partnerjem Schulte-Dieckhof podaljšali prvotno predvidenih treh na pet let. Zahodnonemški partner pa se nima tudi za možnosti, da Tekstilna industrija uredi podoben dogovor, kot je zdaj v Otiškem vrhu, še kje na Koroškem. To bi bilo, zadeva možnosti za zaposlovanje žensk, dokaj pomembno, saj bi dobili nadaljnjih 500 novih delovnih mest.

V Tekstilni industriji Otiški vrh pri Dravogradu so v letu 1970, v času priučevanja delavcev na novo proizvodnjo, izdelali blizu 3,5 milijona ženskih hlačnih nogavic. V letu 1971 pa bodo ustvarili z uslugami pri konfekcioniranju, in od jeseni naprej tudi pri barvanju ženskih hlačnih nogavic, nad 10 milijonov din realizacije, in to v celoti v zahodnonemških markah.

Jugobanka tudi v Celju

V skladu s svojo politiko, da odpre ekspozičure v vseh večjih mestih in industrijskih središčih v državi, je Jugobanka prišla tudi v Celje. V tem mestu želi razviti hranilniško službo za dinarska in devizna sredstva, okrečiti pa tudi poslovne odnose z delovnimi organizacijami. V zadnjem času je Jugobanka na celjskem območju sklenila pogodbe za kreditiranje dveh zelo pomembnih naložb za nadaljnji razvoj gospodarstva na tem območju – programa Cinkarne za razvoj kemične proizvodnje in gradnje novega hotela v okviru zdravilišča Laško.

Pred novim letom so, ob prisotnosti predsednice občinske skupščine Olge Vrabčič in predstavnikov nekaterih večjih delovnih organizacij, odprli poslovalnico Jugobanke na Titovem trgu. O petnajstletnem delu te banke za zunanjo trgovino in o njenem deležu pri kreditiranju slovenskih delovnih organizacij je ob otvoritvi spregovoril direktor ljubljanske podružnice Jugobanke TONE KOŠTANČIČ. M. B.